

زۀ د خزان

د پانږې پانږې سره

اورژیدم

رحمت شاه سائل

د کتاب نوم:	زۀ د خزان د پانږې پانږې سره اورژیدم
مصنف:	رحمت شاه سائل
چاپ:	ورومبې
کال:	ستمبر ۲۰۰۷
شمېر:	دوه زر (۲۰۰۰)
بیه:	سل روپۍ (۱۰۰)
کمپیوټر چارې:	عبداللہ
تائیتل:	زاہد اعوان

د چاپ ځای: دانش خپرندویه ټولنه-پېښور ۲۵۲۴۵۱۳

د سائل فون نمبرونه: 0932-300025

موبائیل: 0346-9302380_0300-9051925

درکونه:

- (۱) یونیورسټی بک ایجنسی خیبر بازار - پېښور
- (۲) پښتو ادبی جرگه ملاکنډ
- (۳) سلیم جالوان افتخار مارکیټ درگئی بازار - ملاکنډ ایجنسی

د زپہ درزام خریکہ خریکہ د سینے نہ وتہ
لکہ تقا تقا پہ بت کبے د نینے نہ وتہ

ایسارے نہ شوے کہم او بکو تہ جولئے او نیوے
لکہ چہ مینہم د راز د افسانے نہ وتہ

عشقہ ستا ضد راتہ قسم دے چہ دشمن بیکارہ شو
ننم زپہ درز کہ چہ پنبستو د پنبستنے نہ وتہ

پہ سرہ فضائے خہ حیران غوندے تصویر جو پو
خہ شنہ لو خہ م د وینے د چینے نہ وتہ

ہغے پہ خیال کبے خدائے زدہ خومرہ زمانے لرلے
خوبس زما د خیال د سوے زمانے نہ وتہ

خومرہ گویانہ رنہ اگانے ئے پہ سترگو کبے
وے

د داغ شغلہ چہ د وجدان د ائینے نہ وتہ

حسن کہ اوخی د ابہام د کورہ مری سائلہ
وہ د وعدے نیتہ پورہ د بھانے نہ وتہ

ترانہ

یہ د پستون جهان د سوز وطن د ساز وطنہ
اواز مِ اورے کئے نہ - راکہ اواز وطنہ

د گل د غیرے نہ مِ
لکھ شبنم را داخلہ
خود بنروپہ خو کو

پہ تام تل کرے دے فخر پہ تاناز وطنہ
اواز مِ اورے کئے نہ - راکہ اواز وطنہ

زہ پہ جمال پسے مرم
زہ پہ جلال پسے مرم
زہ ستاپہ خیال پسے مرم

یہ د جمال اود جلال د رنگہ ساز وطنہ
اواز مِ اورے کئے نہ - راکہ اواز وطنہ

تہ د گلون و وطن
تہ د سندرو وطن
زہ پہ سلگو و لے یم

ما خو پہ تا کرے تل فخر پہ تا ناز وطنہ
اواز مِ اورے کُہ نہ۔ راکہ اواز وطنہ

زہ چہ باران باران شم
ستاد دامانو سپرلی
زما پہ زرہ وری

کلہ بہ ما پہ غیر کسے اخلے د اعجاز وطنہ
اواز مِ اورے کُہ نہ۔ راکہ اواز وطنہ

خپل پستانہ سازونہ
درانہ درانہ سازونہ
د ژوندانہ سازونہ

کرہ خپل سائل ته ئے وزرے د پرواز وطنہ
اواز مِ اورے کُہ نہ۔ راکہ اواز وطنہ

خه د په سترگو کبې راواړول خمار د کړم
ستا د بهار خوانې نه خار سدا بهار د کړم
دومره داغونه د د تورو سترگو راکړه په زړه
درته به خه شمارمه يو يو لاله زار د کړم
د درد وغم نه ختميدونکې خزانه د راکړې
غريب سرې ومه بلا سرمايه دار د کړم
جانانه زه په مينه خه پوهيدم خه بوله وم
خنکه مئين خنکه نادان خنکه هونسيار د کړم
تا وې چه مه وايه زما د سترگو نوره ثناء
ستام اونه منل بې خايه گنهگار د کړم
داسې که سل خله خدائې ژوند راکه، در خار به ئې کړم
تېر د يخ شې او که نه شې چه په دار د کړم
ما درته وې سترگې په وار پورته کوه مې به شم
هله قلاړ شوې نا قلاړه چه قلاړ د کړم
په نيت به خنک ستا د نظر د قاتل نه پوهيدم
پښتون وم درغلم او بس د يو ديدار د کړم

د پيرزوينو د لوگې شم د سائل جانانه
چه د په تلو تلو کبې راونه کاته خوار د کړم

د مینے راز کٔ م پٔہ دار نٔ کٔ سنکسار م کٔ
سر د ارمان کٔ م سردار نٔ کٔ سنکسار م کٔ

خپل تری قام له م یوه د جانان اونسکه غواړم
کٔ م پرے ټول اولس خمار نٔ کٔ سنکسار م کٔ

شاته د خپلو معنومه پټوئے سره خالونه
کٔ م پرے هر زړه لاله زار نٔ کٔ سنکسار م کٔ

زه د گل تخم یمه ما پٔه بیابان اوکړئ
کٔ بیابان م سور بهار نٔ کٔ سنکسار م کٔ

ما د هغو سترگو د درد له میخانه مٔ شړئ
کٔ هر خونخوار زړه م میخوار نٔ کٔ سنکسار م کٔ

دلبران شته خو دلداري بے له پیسے نه کوی
کٔ هر دلبر زړه م دلدار نٔ کٔ سنکسار م کٔ

هغه د نیم نظر او نیم شان تبسم خو اوکړی
که مِ بلا که مِ بسیار نه که ستکسار مِ کئے

چه وینے خال ته او د خال خمار شبنم ته ورکړم
که لیونے مِ لاله زار نه که ستکسار مِ کئے

زما د درد شونډونه سوز د شپیلۍ مۀ شوکوئ
که مِ اوده جهان بیدار نه که ستکسار مِ کئے

ما د لوټ شوو ګل د امانو تصور ته پریږدئ
که هر کمر مِ مرغوزار نه که ستکسار مِ کئے

جنج د خوشتورو د سپوږمۍ د ډولۍ خیال له راکڼے
که مِ د شپۍ ګریوان تار تار نه که ستکسار مِ کئے

بیلټون د مالیر د الفت په زمانه کښے پریږدئ
که دا روان وخت مِ ایسار نه که ستکسار مِ کئے

ګل پانږے نه سھې په ما د کانږی اووړوی
که کانږے کانږے مِ فنکار نه که ستکسار مِ کئے

سائله بس یو هنګامه! خود جانان د

خند

دا ویرانی کہ م بازار نہ کہ سٹکسار م کئے

SAMSOOR.COM

چه سپرلی سیزی د لمبو په زرۀ به خۀ تیریری؟
د گل دامانو گل میرو په زرۀ به خۀ تیریری؟

یو حقیقت هم چه په سلو پردو نۀ پتیری
د فن پارو او افسانو په زرۀ به خۀ تیریری

د پستنو سترگۀ چه خوئی د فرشتو زده کوی
خدایه د ژوند د تماشو په زرۀ به خۀ تیریری

چه وطن جیل شی، شی بندی په کبۀ کناه د جمال
د محبت د لیونو په زرۀ به خۀ تیریری

کلاب کلاب خمار خمار سترگۀ د پتۀ کړل
ستا د ازغو ازغو بنرو په زرۀ به خۀ تیریری

چه دے د جام د ویرے رپی، جام د دۀ د ویرے
وایه ساقی! د میخانو په زرۀ به خۀ تیریری

چه زلمی ژوند گنډی کناه، پیغلے نازونه کناه
سائله ستا د ترانو په زرۀ به خۀ تیریری

او.... ما کابل ولیدو

ما به کابل کابل کوؤ، نن م کابل اولیدو
هغه کابل چه م د خوب چه م د خیاله جور دے
د نرکسی جانان د زرکو زرکو سترکو په شان
چه هر تصویر ئے د فطرت د خط و خاله جور دے
لکه د مینے د اسمان د تال اووۀ رنگونه
اووۀ لرونه لونگین د خپله تاله جور دے
د کوه قاف د بساپیرو د تصور مملکت
لکه د ناز لکه ادا د خپل جماله جور دے

شوک خۀ خبر دی چه ما پټ په زرۀ کنسے ټول راوړے
لکه د کوتو د جانان نه م غانټول راوړے

پياز د وی خیر دے خو په نیاز د وی خورو ملکرو!
کنډر کنډر د وی خو وی د د پښتون کابل
چه د وطن ایمان په هر تندی کنسے اوموسیږی
یوه کهری د وی خو وی د د ژوندون کابل
چه هر کردار ئے وی ژوندے په مینه، مړ په مینه
چه شی د مینے افسانه لکه افسون کابل
چه خبر لوخ ئے هر تصویر شی د حلمو فکرونو
چه ئے موضوع چه ئے عنوان شی د مضمون کابل
چه په تیرو وکړی حملے اور اور کی خیالونه
چه لکه شال خور شی په زرونو سباوون کابل

چه ئے مرغئے سندرے بیا د خط و خال اووایی
چه ئے ثناء منکرے شونډے د جمال اووایی

کابل منم چه د بارودو بوئی به هم وی پکنسه
خود د گلونو ورمه هم ترے چرته تلی نه دی
کابل منم چه گتے لوته شو تالا والا شو
خو لائے غرونه د خپل حایه خوزیدلی نه دی
کابل منم چه ئے برونه په لمبو سوی دی
خو سندر بولے مرغئے لا ترے الوتله نه دی
کابل د داسے ژوندون ښار دے چه ئے مرگ سترے کھ
د ځلمو سترکے ئے له مرگه رپیدلی نه دی
کابل زرکونه حادثه او زلزله ولیدے
خود چا زرونه د یو شوره غورزیدلی نه دی

کابل کابل دے په هر حال کنسه به کابل یادیری
چه دا دنیا وی خوا باده، دے به تل یادیری

کابل یواځے د ښائست د خیال شهرت نه لری
کابل مټاک هم دے، سنگین هم دے، فولاد هم دے
کابل یواځے د بیلتون د ساندو غولے نه دے
کابل ساقی هم دے، شهید هم دے، مراد هم دے
کابل جلال دے څوک د سترکے پرے اونه سوزوی
کابل کلتور هم دے، دعا هم ده، امداد هم دے
کابل څه داسے د ژوندون مبله کنسه ورک هم نه دے
کابل دے زړه د ایشیا په دنیا یاد هم دے
کابل چه څوک رنځورول او غواړی، رنځور به ئے کړی
کابل عظمت هم دے، دولت هم دے، ازاد هم دے

کابل د ډیرو خیالولو عظمتونو کور دے
کابل تش نوم نه دے د مینه د ننگونو کور دے

ما ورله يوره د خپل فکر او نظر ګلونه
 ما که ترے راوړه سره اورو نه سره ګلونه م که
 ما ورله مينه يوره مينه د پښتون د وفا
 ما که ترے دورے په سر هم راوړے شالونه م که
 ما ورله يوره د سندرو د دردونو خواړه
 ما که ترے ډير تراخه هم راوړه شربتونه م که
 ما پښور پښور خيال د ځان سره ورے و
 د خپل غفور ليوال^(۱) سوالونه جوابونه م که

که د هغه ځائے جانان او خندل که ما اوژل
 هر څه چه اوشو په يو تار مو زړونه هم او تړل

د ماهيپر^(۲) نه اخوا هغه سحر ګره هوا
 اوس هم زما د زړه په دشت کېښه خوشبوني شي ګرځي
 د هغو لارو کوڅو ورکو کوڅو ورک خيالونه
 زما د خيال په دريچو کېښه پسرلي شي ګرځي
 د هغه ښار د هر سحر هر مازيګر نندارے
 زما په ذهن کېښه جنون شي او مستي شي ګرځي
 د هغه خلکو الفتونه او د سترکو حملے
 زما د روح ګلشن ته راشي ليوني شي ګرځي
 د هغه ښار دانش دانش او اسد جان اسد جان
 چه هر ديدار ته مخامخ شي الوانی شي ګرځي

د سروبي غونډۍ زما زړه کېښه کيردۍ کيردۍ شي
 هره باړۍ، باره، څه ګل ګل، څه کلۍ کلۍ شي

^(۱) - غفور ليوال يو ښکله ځوان شاعر چه زما د يو نظم په جواب کېښه نۍ ډير ښکله نظم ليکله و.

^(۲) - ماهي پر هغه سړک چه اخوا ترے کابل دے.

ماد کابل د شاعرانو وسوسه تلوسه
په خپلو سترگو کېږي خوبونه هسې او گرځول
د هغو شونډو، هغو سترگو د رنگونو خمار
ما په زړه د پرهرونو هسې وگرځول
هغه پښتو پښتو نظر هغه تاو کړی بانړه
ما په نظر کېږي د کلونو هسې او گرځول
هغه رانړه رانړه تندي کلاب کلاب خالونه
ما په لیمو کېږي د خوبونو هسې او گرځول

زه لا د هغې تماشو نه لیونې گرځمه
زه لا ځلمې زه لا ځلمې زه لا ځلمې گرځمه

هغلته هر څو که د باغ بالا نښه نه وه
ما په خپل زړه کېږي د هغې نه یو تصویر راوړي
هغه میوزم چه ئې همه مجسمې ماته وې
ما ترې د روح په ائینه کېږي یو تاثیر راوړي
هغه د غره نه دواړو غاړو ته تاو شوې کابل
د هغې غر دیوال م غاړې له زنځیر راوړي
هغه کنډر کنډر کوڅې لکه ګویانه ژبې
ما ترې خیالونو له خوبونو له تقدیر راوړي

چرته به ځم او د کابل په غر به ټال اچوؤم
د ژوند د نوو تماشو په سر به فال اچوؤم

ځم به چه ښکل کړم د کابل د شاعرانو شونډې
چه ئې په شونډو د ازغو په ځانې کلاب خواره کړم

چه په سرو ډزو کښه هم اولیکي نغمه د مینه
چه ئه په زرونو لاس د مینه د کتاب خواره کړم
خه به چه بڼکل کړم د کابل د سندر غاړو تندی
چه بیا په لوړ اواز سندر د الفت اووایی
چه فضا کانه سندر یزې شی مست مست شی زرونه
چه خه خو حال د کائنات د کیفیت اووایی

چه لازواله شی په هر حال کښه نغمه د ژوندون
چه مستقبل شی رنک رنځ، گل او سپرله د پښتون

کابل که کانړه دے په زړه کښه به ئه کور جوړووم
د دغه کانړی د وجود نه به صنم تراشمه
هغه چه الوزی بالا بالا ریکونه پکښه
په هغو لارو او کوڅو کښه به خپل ځان شیندمه
په هغو خړو خړو تړو خړو خاؤرو کښه به
چرته غانټول، چرته ریدے، چرته لونک کړمه
چه شاعری لکه سمسور سپرله خبرے اوکړی
چه کړم په څانگه څانگه، گل بل لکه شمع شمع
چه کړم همه میله میله اختر اختر کابل
چه سترگے سترگے کړم کابل نظر نظر کابل

د دے نه پس که سائل مری په زړه به ئه داغ نه وی
خو چه یو کور نه وی، چه بل پکښه چراغ نه وی

د پښتنو غرونو چينې د بے چيناره نه شي
هيڅ يو چينار د بے مرغو او بے چغاره نه شي

ليچرې د چرې خالي نه شي د بنځرونه د چا
مازيگري د دگودر بے شر ننگهاره نه شي

د خوبه ډکې ډکې کيږي د هر ستوري سترگې....
سپورمې خبر کړې چه په غرونو کښې ايساره نه شي

زهر کنډير شي ژوند، د ژوند لاش په اوږو گرځوي
سرې تالابنه دے خو چرې د بے ياره نه شي

چہ ستا تر کوره پہ کبرہ ورہ لار تاته گورم...
نیغہ دِ هیچرے زمونر د نصیب لارہ نہ شی

یولیونی تہ مِ د مینے د معنے اووئیل
هغه وے هر خنکه چہ شی خوبے دیدارہ نہ شی

دنیا خبر کړی چہ د ډز د غبر نہ ژبه پریکړی
زمونر دنیا په خوب اوده ده چہ بیدارہ نہ شی

راسره غم دے چرته ما د زمکے لاندے نہ کړی
مینہ د خپل خیال د اسمانه راگزاره نہ شی

جانان تہ هم کۀ مِ سرنسکته کۀ نومر به شمه
زرۀ مِ کاواک نہ شی، بے سرۀ، بے اختیارہ نہ شی

چہ خوک په کړتک سپرلی کبے هم جانان له کل ورنۀ کړی
خدایه! زما خاؤره د داسے خوار وزارہ نہ شی

تازه کوے کۀ خامخا په زنہ ورک خالونه
دا کار بغیر زما د زرۀ د لاله زارہ نہ شی

د سائل روح بے قراری د خان سره راوړی
چہ بنائست کل کل شی نو خنک به بے قرارہ نہ شی

اوس ازاد شوے غلام

ما نن پہ دے ہکله پہ خان باندے یو سوال اوکرو
د غلامی دور او دے دور کبے فرق خہ دے؟
دھن د ډیر فکر نه پس، بس یو جواب راکړو
د غلامی دور کبے
به خود کشی گناه وه، جرم به و
د غلام مرگ به د مالک دپاره
وه د تاوان او د نقصان خبره
نن سبا دومره غلامان ډیر شوی
چه نه ئے ملک، نه ئے مالک قبلوی
ورله زړه مالکان
د خاندان د جوړولو منصوبے جوړوی
او که څوک اوغواړی چه خان قتل کړی
نو یو مالک ئے هم گناه گنړی نه جرم گنړی
نن هر سرے ازاد دے
که خان وژلے شی نو ډیر په خوشحالی د مړ شی
دغه کار شی کولے
ډیر په ازادئی د مړ شی
هیڅ پابندی پرے نشته
اوس ازاد شوے غلام

دا لکه نرگس بیمار بیمار کاته م اووژنی
دا نادانے سترگے او هوښيار کاته م اووژنی

داسے سترگے پته بانړه زر زر ښکته پورته کړی
دا بے واره غشی او په وار کاته م اووژنی

کړښے م په زړه شی کړښے واخلی د تصویر شکل
دا دلبرانہ خوئی او دلدار کاته م اووژنی

زړه م وڼے وڼے کړی گل گل ئے کړی گلشن ئے کړی
دا بهار بهار سدا بهار کاته م اووژنی

دا چه سائل اونه وژنی مری سائل په دے

هغه پامته دار او منت بار کاته م اووژنی

SAMSOOR.COM

○

د بهارونو نه رنک چرته رنډا چرته تلے
د گل د شونډو نه ادا او خندا چرته تلے

نه پکښه کل راپريوت نه ترے لمي پورته شولے
ديار د لپه نه ښيرے او دعا چرته تلے

هر چا ثواب له قتل کړے ناداني د مينے
د مينانو نه د مينه گناه چرته تلے

هر لفظ خالي جوئي نيولے ده حيران ولاړ دے
د دوئي د مخ د ائينو نه معنا چرته تلے

ما درنه خوب تختوي ما درنه خوب وري ليونئي
چه ستا د ليچو د بنکرو نه شنډا چرته تلے

جانانه ستا غم غرومه ناست يم
ډيو ډ اوښكو بلوؤمه ناست يم

پريوزم ستا ډ ياد ډ گل په لمن
لکه شبنم ځان ورؤمه ناست يم

زما بلا مينې بلا ډ واخلم
کوره ما شپه خوري زه شپه خورمه ناست يم

را ډ که يوتار ډ پريشانو زلفو
پر ډ خپل تازه پرهر گنډمه ناست يم

د شپې څلور پاره څلور موسمه
د زړه په تار تار ټنگؤمه ناست يم

بس ڇه شويو ڄل غاڙه په غاڙه سره اوڙاږو
څه ڇه لږ په چغو چغو دواړه سره اوڙاږو

لږ ساعت ددے بټکي په شا، شاته رااوگوره
درغلم درځم ڇه په ولاړه سره اوڙاږو

راشه يه زما د مينے تک توره سپيره بخته!
کډه د جانان د کلي لاره سره اوڙاږو

هغه ليونښي لارے کوڅے خو لارے شاړے شوے
څه زړه! ڇه په واز کومي په شاړه سره اوڙاږو

څه ڇه د "جيندي" اود "خيالي" سره سيالي اوکړو
څه ڇه ئے يوشپه په غاږه غاږه سره اوڙاږو

څه عشقه راځه ڇه اوځو دشتو ته د امانو ته
څه ڇه پشکال هسے د هاپره سره اوڙاږو

نښتے په مرئي کښے غريو نيولے اسوئلے سائل!
ځئے ڇه ورشو يه ملکرو واپره سره اوڙاږو

کله لکه سور ګلاب او کله د لمبے په شان
 په مینه تصویر د زۀ لمبه کړم کۀ ګلاب ئے کړم
 ستا د اندرون تارونه ماته خۀ وئیل غواړی
 تۀ کۀ خفه کیرے نۀ جانانه چه رباب ئے کړم
 لیرے شونډے پرانیزه بس دومره راته اووایه
 شور ئے کړم کۀ اور ئے کړم تپ ئے کړم کۀ تاب ئے کړم
 زلفے د زما د تصور مرئی ته پریوتے
 سوال ئے کړم د ژوند، کۀ د لحظے لحظے جواب ئے کړم
 ما خو ستا د زرۀ د دشتے ټولے غوټی ګل کړلے
 اوس پرے تۀ سکون پیروزو کوے که اضطراب ئے کړم
 اوس خو شمع هم لمبے لری او پتنگ هم سوزی
 خۀ کۀ نه اوس اووایه ګناه او کۀ ثواب ئے کړم
 ما تاله په دوه سترګو کبے دوه اوښکے راوړی دی
 اووایه طوفان، کۀ سمندر او کۀ سیلاب ئے کړم
 تا چه خپل سائل په تندي ښکل کۀ بختور د کۀ
 راز ئے کړم رموز ئے کړم سندره کۀ کتاب ئے کړم

یہ زما مینے

یہ زما "مینے" لیونئی سپیلئی مینے زما
زہ چه ستا حُسن تصور کرم ستا تصویر ته گورم
په زره کبسه وایم چه دا زه کنه اوس اوزیریدم
چه په خپل زره لیکلی شوی ستا تحریر ته گورم

ته ماته اووایه ته هغه فرشته خونه ته
چه د ازل په ورځ ته ماله خه لیکل په زرگی
شونډه ته سره وے اوخالونه ته په مخ موسیدل
ماله ته تور سوی داغونه کیسودل په زرگی

یہ زما مینے لیونئی، سپیلئی مینے زما
چه په رومبی نظر مو اولیدل حیران وو دواړه
مونږ په یو بل پسے د ذهن پانږے وارولے
جوړ د ازل نه مونږ د یو بل په ارمان وو دواړه

ستا د خبرو په اهنک کښه زما غږ ورکیده
زما د غږ په تپ او تاؤ کښه ستا اهنک ورکیده
دواړه په یو بل پسې ورک دوه بې قرار روحونه
دواړه د یو بل د جذبو په رنگ کښه رنگ ورکیده

خومره جدا جدا وو خومره خنک په خنک اوسیدو
خنکه وو بیل، خنک د یو بل په رنگ کښه رنگ اوسیدو
زه ووم "ریدے" ته م یوسپړدے غانتول خنک ته ولاړ
خنک د رتکونود بهار خوا کښه بدرنگ اوسیدو

یه زما مینه لیونئی سپیلنئی مینه زما
خه ډیره ښه شوه چه ته راغله او گویانه د کرم
زه د خوبونو د جهان د تصور باشنده
د خوبه وینې د کرمه ورک د خپله خانه د کرم

اوس رانه مه خه چه اباد کړو دا د زرونو جهان
راشه چه گل گل کړو د نوؤ پرهرونو جهان
چه غورزنگونه کړو شور شور کړو د خوبونو جهان
جنت جنت کړو د زره چاؤدو ارمانونو جهان

یه زما مینه، لیونئی سپیلنئی مینه زما
چه په یو بل کښه سره ورک شو سره مینه اوکړو

"تخلیق"

هغه په زیر الوتی رنگ په وچو وچو شونډو
بے ساه بے ساه اووئیل سوری ته شه!
بیا ئے پخپله درزیدونکے سینه
زما لاس کینسودو، او خپل لاس ئے زما په زرگی
بیا ئے زما سترگو ته
لږ په زیر زیر اوکتل
بیا ئے وے داسے لمحہ خنک لمحہ وی
چه دهمه جهان مئینه خوانئی
ورته اوبه اوبه شی اویسخیږی
بیا ئے په ویره ویره
چاپیره زر زر سترگے وارولے
وے بله دا چه په دے ټول جهان کبے
نن داسے حائے ما ته په گوته که ته
چه ئے د ټولے دنیا
یو جنت او یو کلهستان
سیالی کولے نه شی
ما وے چه ستا دا وارخطا او بے قراره نظر
ویرے اخسته نظر
چه ئے زما په سترگو خو قسمه حملے اوکرلے

دا لمحہ دومرہ بختورہ وہ چہ
ورثہ د دے دنیا د ژوند ټولے لمحے اودریدے
ټول کائنات خاموش وو چرته هیخ شی رپ نه وهه
چرته کبیسے پانړے هم ساه نه اخسته
دوئمه دا چہ د لمحے نیمے په دے دیدن کبیسے
چہ د حالاتو قاتلان راته په سر ولاړ دی
زمونږ په خوانو لیونو مخونو
یو رنگ ټکاؤ نه کوی
بیا هم ولاړ یو او یو بل ته کورو
دا خائے ددے دنیا
د هر جنت او هر گلستان
د هر سپرلی نه هم سیوا ښکلے دے
هغه د دغے "سوال" په داسے جواب
زما د شونډو نه بوسه واخسته
داسے بوسه چہ پرے ایمان تازه شی
داسے چہ داسے بل جهان تخلیق کړی
داسے بوسه چہ زما ورک شخصیت
بیرته را اوزیروی
ددے نه پس هغه په منډه لاړه
په خپله لویه دروازه پناه شوه
روح ئے زما د روح لمن نیولے
د خان سره یوړله

بڻڪلے د تخلیق د حوائی سترگو ته راغلی وه
دا دنیا د نوی پیغلثوب په شان بڻڪلے وه

هره تمنام لکه شمع سوزیدلے وه
هره ولوله م لکه اوبښکه خڅیدلے وه

مړی ورله نه ورم مستقبل اديره نه ځنرم
ما م د ماضی لمحہ لمحہ ژوندی ساتلے وه

هسے په دے لار په تیندکونو باندے نه تلمه
دا لار د جانان سترگو ته نیغه رسیدلے وه

خپل قتل م اولید، ستا قاتل نظر م هم اولید
سترگو د نن داسے تماشه راته بڅسلے وه

اوبښکه م خوره نه شوه طوفان ترے نه پیدا نه شے
داسے د د پټ ورک تبسم په تار تړلے وه

هغه حادثه لکه تصویر په کاغذ پاتے شوه
کومه حادثه چه د سائل قلم لیکلے وه

لکه چه ژوند کړی په ولاړه کښه صنم وی روان
داسه م فکر د فن کور ته په قدم وی روان

ستا د جبین د تصور په کومه لاره چه خم
یو خوا ژوندون بل خوا اجل راسره سم وی روان

تخلیق یوه معنا پیدا کړی فن تره سل جوړه کړی
په خائو ولاړ نظر ډیر لره د صنم وی روان

گل او سپرلی له باران غواړی کلیواله مینه
چه نه په یو لاس کښه غاښول بل کښه شرم وی روان

داسه م اوبسکه درپسه باران باران شی په مخ
لکه جلوس چه په صحرا کښه د ماتم وی روان

ترقی نه داسه د ذات غم دنیا یو کله کله
لکه د خپل ژوند قتل عام له چه عالم وی روان

چه روح نه ستا د قدم تال په لاره اوځنګوی
ستا د سائل د خیال په ګوتو کښه قلم وی روان

سندره

خړيکه د درد ژبه ده
درد د پرهر ژبه ده
گل د سپرلي ژبه ده
اور د دلبر ژبه ده

دلته په دغه ژبه
پوهيدل ډير گران دي
که دا ژبه ده
که د نظر ژبه ده

زلفه ئه يو تماشه
جبین ئه دوه ننداره
هغه د شپه ژبه ده
دا د سحر ژبه ده

په اوچو شونډوچه م
لکي مرهم اولکي
داسه لونده لونده م
د ستمگر ژبه ده

گیلے مانے د مینے
مینہ ژوندئی ساتی
گیلہ د مینے د جنگ
اوشور و شر ژبه ده

ماته کنخل هم کوه
خوپه پستوئے کوه
پستو زما د وطن
دلر او بر ژبه ده

زه په پستون وطن کبے
په خه خه ناز اونه کرم
پت پستنه معشوقه
وفاد نر ژبه ده

سائل ته ډیر دردونه
ورکه مالدار ئے که
درد د تصویر ژبه ده
درد د هنر ژبه ده
گل د سپرلی ژبه ده
اور د دلبر ژبه ده

خه په غرور باندې قیمت د خپل ارمان راکوی
وخت چه په ګوتو کېسې ریسې ریسې ګریوان راکوی

د سرمائې د مستنې نوې سبق نوې پیغام
ماته د ورک وجود د شتو د احساس توان راکوی

غمژن به هم وی خواوس هم ادا ادا د وطن
هر خه هم هغسې په څار او په قربان راکوی

یوه ورمه د هر موسم په باد کېسې داسې هم وی
چه ماله نېسې نېانې د خپل جانان راکوی

ستا د یوې خندا زړه به پرې هم ورنه ګرځي
که څوک په دې سودا کېسې تخت د سیلیمان راکوی

د محبت د کلی هر دستور د ژوند نغمه وی
جانان م کله کله گل هم په ډیران راکوی

سائله دار او دیدار دواړه خپل نصیب او ګنډه
چه اشارې جانان د نوی امتحان راکوی

محبثونہ پہ منطق او فلسفہ نہ کیڙی
دا سبق داسے دے ڇه دا په مدرسه نه کیڙی

د شک د هرے لارے سر ڇه ځی ابهام ته رسی
د مینه لوبه د تصویر په تماشه نه کیڙی

کاسه د سترگو ڇه په سترگو کبښه راوانه روے
زما د زړه تسکین په بل قسم نشه نه کیڙی

څه ئے چیه چیه له غاړه ورکولے نه شے
د سمندر سره یاری په کناره نه کیڙی

مینه خوژوند دے نغد زرگۍ غواړی د زړه په بدل
د ژوند سودا خود نسیاوو په نیټه نه کیڙی

که خپله اوبسکے ورته اچوؤم که وینه د زړه
نه دے ممکن، د "کارینگر" په تجربه نه کیڙی

په سر ئه گرځولى يو بازار په بازار
مونږ ژوند كړى د داسه كاروبار په بازار

سرونه مو پرې تاؤ كړه خو سرونه مو تره راوړه
شو وازې سترگې پاتې خريدار په بازار

كرم نه يو كه د سترگو نه مو سره بخر كى دانكى
راغلى يود زړونو د ازار په بازار

د سوال په تصور مو هم د لاسونه ساه خيژى
موده او شوه چه نه كيږي روزگار په بازار

په سور نمر كښې په سرو لمبو كښې پلې خپې ولاړ يم
په كوم اميد د خه په انتظار په بازار

"نرگس" هسه بيمار، لكه "ريده" غمژنه سترگې
قيمت خه و د داسه لاله زار په بازار

سائل د بيلتانه د ليونځي ټپې نه مخكښې
كړه چغه ياره چرته ئې در زار په بازار

زه او "پستون"

ته د تقسيم شوى پستون ژبه ئې پستوئې
زه د تقسيم شوى قام شاعر يمه سائل يم

ته ئې سمندر زه د چيې زغمم ساحل يم
ستا نه چه غافل يمه، د خپل ځانه غافل يم

خپله ژبه

زه م د خپلې ژبې کومه کومه

بد نصیبی اوږاړم

چه غلامی وه نو هم

دا وه غلامه ژبه

چه ازادی شوه نو هم

دا شوه غلامه ژبه
نه د اسكول ژبه شوه
نه د كالج ژبه شوه
نه د دفتر ژبه شوه
نه د قانون ژبه شوه
سره ددے چه د زرگونو كالو
د يو ډير زور قام مورنئى ژبه ده
د بيگانگن په داسے سور انگر كښے
هم خپله لار غږوى
خپلے خړپوسے كوى
كه ئے پخپله په ځان زړه هم سوزى
خو په ځان ناز هم كوى
ولے ددے باوجود
نن سبا حال داسے دے
چه دا ژوندئى ژبه، د ژوند او مينے جوړه ژبه
په يو بے رحمه مصنوعي ادبي
او سماجى ماحول كښے
د خپلے ژبے نه زورنده ده خو
بيا هم د ژوند او محبت سندرے
په خپلو چاؤدو غوڅو غوڅو شونډو
په غوڅه ژبه وائى

زما نشہ زما سرور زما شراب جانان
زما ژوندون زما سپرلے زما گلاب جانان

بویہ کہ راشی گودر بویہ کہ ترے اوخیڑمہ
داسے لاهو کرمہ د سترگو پہ دریاب جانان

عمرونہ تیر شو خود دے مرحلے تیر نہ شومہ
سوال خوم اوری ولے نہ کوی جواب جانان

زما پہ شونڈو کبے سندرے ہسے نہ غیری
زما پہ زرہ کبے غریدہ لکہ رباب جانان

تر عمرہ عمرہ ئے د ذات د کورہ ویستے یمہ
دے م پہ ہرہ گناہ خور لکہ ثواب جانان

پہ زرہ م بل تصویر او بل تصور نہ خائیری
داسے خراب کرمہ زہ خیل خانہ خراب جانان

سائل د مینے مبلغ سائل د زرہ جوارگر
زما نغمہ زما غزل زما کتاب جانان

د نوے پیرئے راتلو په نوم

نوے کال نوے اختر نوے پیرئې ده
جانہ راشه، جانہ راشه
ماټه گران جانانه راشه
چه مونږ هم د هغې لورې خدائې په دربار کېږي
يوه داسې دعا اوکړو
چه زمونږ زړونه درزېږي
چه زمونږ شونډې رېږي
د وطن ټول اخترونه
د دامانو بهارونه
راته ټول په تماشه وي
د شبنم د زړه داغونه
د گلونو کړيوانونه
راته ټول په تماشه وي
چه زمونږه دعاگانې او سندرې
ترجمانې د ژوندون وي
او ستاننې د جمال وي
چه جمال وي او ستاننې د جمال وي
چه نعرې وي او غوښتنې د وصال وي
داسې ژوند داسې هنر داسې کمال چه
زوال نه لري جانانه

لکه د باد م نن د خیال په بڼر الوتے جانان
لکه د غریو م د مرئی غوټه کبے نسته جانان

ککے د سترگو اوس ککے زما د سترگو نه دی
په ائینه کبے د نظرم ننوتے جانان
خو که م ډیر په پرهرونو کبے د زړه نغسته و
لکه د خړیکه م د درد د گوتو ووتے جانان

دا هسه نه ده که خوئی بوئی د باچایانو لرم
په ملنکئی کبے م که خدائے غم د گوتے جانان
په حان ئے پوئے نه کړم تس تس زړه زړه ئے کړمه
لکه د تندرم په سر دے راپریوتے جانان

سائل یم دا دے خپل ټوټے کچکول م غاړے ته که
مگرخم کوڅه په کوڅه کورمه به پته جانان

نہ م د لاس کربنو کبے و نہ پہ تندی کبے جانان
مینے در خار تا م تصویر کپو پہ زرگی کبے جانان

هغه چه یو خل مو محفل و سره کرے پکبے
اوس راتہ بیکاری پہ هر زیر مازیگری کبے جانان
زما د عشق خوانی د کلو پہ لمبو سوے ده
ما نه ورک شوے دے د حسن پہ سپرلی کبے جانان
د اودریدو امکان م نہ لری باران د سترگو
چه راتہ خاندی د هر گل پہ کتوری کبے جانان
سحرم هرے اوبکے کل پہ کریوانه کرے دے
ما چه ژرے کله هم په مانامی کبے جانان
ماته په وینو کبے د ژوند د خندا چل زده کوی
زما د خور زرگی د داغ داغ په ریدی کبے جانان

سائل د سپردو کلو خوانه زندگی تیروی
سائل کرلے دے د مات زره په کودی کبے جانان

وطن تہ راشہ

مسافرہ خپل تالا وطن تہ راشہ
پسرلی راولہ بیا وطن تہ راشہ

اوبنکھ اوبنکھ پہ بنرو کبے کہ حصارہ
پہ سندرو پہ کدا وطن تہ راشہ

سوزیدلے گل درے پہ گلو سرے کہ
غواڑی گل ہرہ صحرا وطن تہ راشہ

لر پہ سپینو جامو خیرے خاورے باد کہ
لرد مینے دگناہ وطن تہ راشہ

بے لونگودی سینه د لونگینو
د لونگود صحرا وطن ته راشه

هر بته هره لار سترگه سترگه کیری
دا کوڅه غواړی ښکلا وطن ته راشه

د دروغو په بانو نه کیری مینه
په رشتیا لږ د رشتیا وطن ته راشه

د الفت د فلسفه پاتې سبق له
لیونیه د لیلی وطن ته راشه

په پردو کښه سره ورکوی نه شته کیری
د باقی او د بقا وطن ته راشه

په خپل خیره کړیوانه به د هم نازوی
د ژوندون د تمنا وطن ته راشه

په خپل سر کښه خپل غرور درسره راوړه
د دادا او د بابا وطن ته راشه

خالقان چه د تیرو دربانده بلوسی
په تندي راوړه رنځر وطن ته راشه

د نرگسو خوشبوئی درسره راوړه
د غاڼټولو د بیدیا وطن ته راشه

د "ریدی" د زرۀ د داغ د شغلې شوخه
د زیرکلی د خندا وطن ته راشه

د چنار د بام په سر ټپه شروع کړه
د نغمو د انتها وطن ته راشه

پرهرونه د د زرونو لارې څاری
راشه راشه مسیحا وطن ته راشه

که ئه وره هم ورسترگې خو به نه ئه
لوئې وطن د پستونخوا وطن ته راشه

د زرگی داغونه ټول درسره راوړه
د خالونو د رنځر وطن ته راشه

درنه سر نه غواړی، سر در سپاری راشه
راشه راشه، بے بها وطن ته راشه

په پردی اسمان پردئی "زهرا" خۀ ناز وی
خپل اسمان او خپل زهرا وطن ته راشه

په پردی وطن دانا بنده نادان وی
یه نادانه یه دانا وطن ته راشه

الفتونه د وطن د ښکلو خوند کۀ
د زرگوټو د درزا وطن ته راشه

سودایان کړی خیالولی ښائستونه
روغ روغ خلک د سودا وطن ته راشه

چا خپل جنگ دے په پردی ټوپک کتلے
مونږه پوښه که راهنما وطن ته راشه

یو به ورک ئے، بل به ورک په ځان پسے ئے
ځان به دلته کړے پیدا وطن ته راشه

په خپل کور په خپل وطن سرے، سرے وی
په غربت کسے وی باچا وطن ته راشه

د سائل د تخلیق توان له قوت راوړه
دلته هر څه دی بلا وطن ته راشه

نوم کال ۲۰۰۷ د ولس بجو نه تر دوه بجے

زما د عمره عمره سره سم، غمه جانانه
ته چرته ئې تر خوبه دريسه مرمه جانانه

تر خوبه دريسه ورک يم د هجر په دشتونو
په سر به د د غم پيټې تر خو ورمه جانانه

دعوه م وه چه زه ستا ليونې او سپيلنې يم
بس دومره که را مخ چه در لوگې شمه جانانه

اور ئے بل دے پہ لمنه جانان راغے
د خپل وېشتی په پوښتنه جانان راغے

لولکئی چه م د سترگو پرے بنړی
د ګلوندود وطنه جانان راغے

وخت د سره نن تئیرے دی تښتیدلی
نن جونګرے ته د ننه جانان راغے

په ښکالو ئے د خپو سا راپکښے راغله
ساه م اووته له تنه جانان راغے

وخته نن زموږ تر منځه رقیب نه شوے
ستا بلا بلا مننه جانان راغے

تا خو وے چه تر قیامت به رانه شی
د سائل زړه دروغ ژنه جانان راغے

یو خیال

زۀ تمام عمر پہ خونخوارو لارو تلے یمہ
سر کہ زما ہم سلامت وی سلامت به خۀ وی

زۀ د توتے وطن، تالا قام، ور کے ژبے شاعر
زما د فن عظمت به خۀ قدر و قیمت به خۀ وی

حساب کتاب

دومره زر قیمت د نظر مۀ غوارہ جانانہ
زرۀ خورانہ داسے پہ شرمۀ غوارہ جانانہ
دا د ژوند میرے دی، خوبولے گل میرے نہ دی
سوری د گلونو پہ سرمۀ غوارہ جانانہ

اوبڪه ؤوم جانان په بنڍو زورند ڪړخولے ؤوم
سترگے ئے په خپله څڅيدے زه ئے ساتلے ؤوم

ته لکه سپرلے د خپل ديوال په کشمالو کښے ورک
زه لکه "ریدے" ؤوم په دامانو رږیدلے ؤوم

هرے رویئے ته م یارانو ضد وئیلے دے
داسے م پستو په خپله غیره کښے نیولے ؤوم

ما پر بلے کرے موندے نہ دی د نرگس دیوے
زہ خوم د خیال مزار لہ ہرہ شپہ راغلیے ووم

کل ووم خو پہ سور اور کبے چہ ہم تازہ ولاړ وومہ
ستا د وربالہ سیلئی سحر ما بنام چیرلے ووم

مہ بہ ئے وودغہ حس چہ نہ یم پیژندلے چا
اور ووم دے ہمہ پستون وطن تہ لوکیدلے ووم

رپ قدرے م ہم وھلے نہ دے مودے تیرے شوے
یو تار د د زلفو داسے بند پہ بند تیرے ووم

کوئے خہ کہ چا شونڈے راوری ہم خور شوے یم
زہ لکہ شبنم دگل د غیرے نازولے ووم

دا د راتہ ختکہ غنے لارے تہ رانیکلی دی
زہ خومینے ټول عمر پہ سرو غنورانیکلے ووم

دا خو اوبکے نہ وے خثیدہ م درد د سترگو نہ
داسے دے پہ زرہ کافرو خلکو دردولے ووم

ستا نظر د زرو نہ ووجور لیدے د نہ شومہ
زہ سائل فنکار وومہ، د فن د دنیا نیکلے ووم

مینہ موہم کپے دہ جنگ او شر موہم کپے دے
جنگ شر موہم کپے د گلو کر موہم کپے دے

ہنے منکے راؤرے ما پسے کچکول د نظر
د مازیگر د تماشو گودر موہم کپے دے
مونر کله کله د سپرلی نہ سترکے سرے ہم وری!
او پہ یو تال د حنکیدو اختر موہم کپے دے

مونر د رنجو پہ خائے پہ وینو تورے کپری سترکے
د خونرو لارو کوخو سفر موہم کپے دے

مونر د یو بل د پستے مینے زرہ ہم ساتلے
وعدہ مو کپے د وعدے باور موہم کپے دے

مینہ خو مینہ وی تر منخہ لرو بر نہ منی
خپل غم مو خپل وؤ غم دلر او بر موہم کپے دے

دیدن لہ کله غوبستی مونر د چنارونو سوری
پہ بلو کپرو لمبو ہم پہ نمر موہم کپے دے

سائلہ مونر مینے د چا غلامے کپے نہ دی
چہ د "جانان" پہ سر وؤ ننگ لبکر موہم کپے دے

سندره

ژوند د چائے جان د چا
جان د چا جانان د چا
مينه د چا حان د چا
حان د چا ارمان د چا

اووايه جان اووايه
اووايه په سرو شونډو

ته زما ژوندون ژوندون
ته زما د زړه قرار
ته م افسانه افسون
ته زما بهار بهار

ته م ليونې جانان
ته م سپيلنې جانان
ته م د پرهر ګلاب
ته م پسرلې جانان

اووایہ جان اووایہ
اووایہ پہ سرو شونڊو

ستا لیونئی مینے م
کرو پرہر پرہر راتول
ستا نظر او ستا سترگو
کرو زما نظر راتول

تہ م ئے نظر جانان
تہ م د زرہ سر جانان

اووایہ جان اووایہ
اووایہ پہ سرو شونڊو

ستا جبین او ستا جمال
دے زما مرکز خیال
ما نیولے ستا پہ خال
دے د مینے نوے فال
تہ ئے د سائل جہان
تہ ئے د سائل جانان

اووایہ جان اووایہ
اووایہ پہ سرو شونڊو

ماستِر کریم

یرہ چہ سحر و جادو کہ افسانہ دکریم
د فن فضا بہ وی تر عمرہ مستانہ دکریم

چہ پکنیے کوم پستون تہ حان نہ بیکاری مخ نہ بیکاری
د پستونخوا ہومرہ وسیع دہ ائینہ دکریم

طنز و مزاح، تپہ، متل اور روزمرہ ئے ژبہ
خہ پہ پخو کانرو بنیاد دہ استانہ دکریم

کہ خوک یے ویشی نہ نوچرے د یے ونہ ویشی
پہ لوپ تالان ہم نہ کمیری خزانہ دکریم

د پروڼ، نن او سبا کړنښه پکښه مه راکاږئ
زما نه هره چه وي، وي به زمانه د کريم

فال به پرې نيسي پښتو، ناز به پرې کوي پښتانه
د پيره اوس هم اسانه نه ده يارانې د کريم

اوس پرې هم ژبه شي پوښي اوس پرې هم شونې سوزي
که ميخانه ده د کريم که پيمانه د کريم

زمونږ پښتانه مونږ د پښتنو وارثان د کريم
تاريخ خوږ نه شي زمونږ نه بيانې د کريم

زړه زړه خاوره دتن به يې قيصه کړو د ژوند
کړو به وړه وړه خبره ترانه د کريم

د کريم هره افسانه جولتي جولتي کلونه
په هريو گل کښه هر تصوير د جانانه د کريم

که ستر پرپوت خو د قام غرور تر پرې نه وتو
په ملنگۍ کښه هم انداز و شاهانه د کريم

ليونې کړې ئې زمونږ خوبونه هسې نه دي
د د تخليق ديوتا پخپله ديوانه د کريم

زمونږ په گوټو کښه سائله د قلم د کريم
فن مو په نوم د کريم، ليک مو په بانه د کريم

خبردارے

پہ کور دِ راغلل سیلابونہ - ڊوبیرے وینِ شہ پستونہ
سرته دِ کیری سازشونہ - ڊوبیرے وینِ شہ پستونہ

د زمانو نہ وروستو - ستا زیریدلے وجود
شوکتہ کول نہ غواری - دا جنگ پہ دے جنگ دے
چہ ستا راتلونکے نسل - ہم چرے ساہ وانخلی
سامراج راؤرے داسے - ستا تر کوخے جنگ دے

درنہ چاپره دی اورونہ - سوزیرے وینِ شہ پستونہ

د چا جونگرے تالا - د چا بنگلے ڊیرے شوع
دا د اسلام جنگ دے - کہ د پیسے جنگ دے
وینہ پستون توبوی - سود ئے سامراج ته رسی
وطن ئے خپل تالا کرو - خو جنگ پردے جنگ دے

لرپہ خپل خان اوکھ سوچونہ - ورکیرے وینِ شہ پستونہ

دا چه کوخه کوخه د- د سرو لمبو ډکه ده
چه گل دره گل دره- د د لوگو ډکه ده
دا چه صحرا صحرا د- نن د سلکو ډکه ده
دا چه د پوله پوله- د اسويلو ډکه ده

دا په تا څوک کوی ظلمونه- ډوبيری وینی شه پښتونه

د خپل وطن گل دره- په لمبو څله سیزه
تاریخ په شاه تر اوسه- هیچا رانځکله نه ده
د خپله خاوره بچی- په اور کښه مه ورتوئ
چا هیڅ بوقام ټول عمر- غلام ساتلې نه ده

پردوله مه کوئ جنګونه- ډوبيری وینی شه پښتونه

څوک د اولس دلان- څوک د وطن سوداګر
د لوئ سامراج رضاکار- د لوئ سامراج غلامان
نه په اولس مټین دی- نه په وطن مټین دی
نه په پښتون مټین دی- نه دی د دین خیرخواهان

پوره کوی خپل هوسونه- ډوبيری وینی شه پښتونه

پښتونه نن له تانه- تاریخ یو سوال کوی
ځان ورکول غواړی- که شته کول غواړی
اجتماعی مرګ او ژوند- نن په خپل لاس کښه لری
ځان ورکول غواړی- که شته کول غواړی

نن د په لاس کښه دی وختونه- ډوبيری وینی شه پښتونه

وطن د جنگ د خولے نه- راؤره د امن کور ته
جنگ د نفرت نښه ده- امن د مينے ځائے دے
د روړ په وينو کېسے نور- خپل فکر مه لمبو
جنگ د نفرت نښه ده- امن د مينے ځائے دے

مه خوروه نور نفرتونه- ډوبيرے وينی شه پښتونه

دا خپله پاکه خاوره- مولير خوب ته پريږدئ
چه مو په سرو گلونو- ډک خپل سحر اووينئ
دا پښتنے وينے مو- بے ځايه مه تويوئ
چه خپل سپرلی اووينئ- چه خپل اختر اووينئ

راټول کړئ خيرے کړيوانونه- ډوبيرے وينی شه پښتونه

یو پہ اوںسکو تر گل پہ گودر ترے پاتے شوعے دے
شور ئے د بنکرو ورے دے شر ترے پاتے شوعے دے
خوک ہم چہ پہ ورک زرہ پے دے طرف تہ تلے دے
زرہ ئے خود راورے نہ دے سر ترے پاتے شوعے دے

هر خل ئے نیمکری دا یوہ خبرہ پرینے دہ
هر خل نیم کبود شونپو ور ترے پاتے شوعے دے
دا خوک لیونے سپیلے شوعے د چا سترگو تہ
حان ئے سوزولے دے مجمر ترے پاتے شوعے دے

ستا د سور سالو پہ وینو سرہ چینہ او سور چینار
سورے پہ لمبہ لمبہ منظر ترے پاتے شوعے دے
سترگو تہ د اووایہ جانانہ چہ دارو راوری
درد ترے پاتے شوعے دے پرھر ترے پاتے شوعے دے

خوک بہ پہ دے پولہ لیونی د حسن تلی وی
زورند هر یو گل چہ پہ ډنډر ترے پاتے شوعے دے
بیا ستا د جمال پہ جزیرہ سائل الوتے دے
زرہ ترے پاتے شوعے دے نظر ترے پاتے شوعے دے

ياد

په سرو گلو کيسه پټ وے د ازغو ډکه ميدانه
سپړلی درنه چاپير وود لمبو ډکه ميدانه
دا څه دربانده شوی، هيڅوک نه درپکيسه بنکاري
د ژوند د مستانوؤ، ليونو ډکه ميدانه

حسن و عشق

ما وينه کوی، زه ئه په وينو خندوومه
ستا په اشاره ستا په خبره کيسه تصوير
حسنه ته به نه ئه، که نن ئه سبا به نه ئه
عشق به د ساتي تل په سندره کيسه تصوير

تماشه

ما وے چه څه وائی خو چه څه ئه نظر وائی
ډکی چه راوړی را له نن سترگو د توپه له
وائی د شمشاد لمبو وطن په سر اخسته دے
تا به تماشه کړی شا به راشه تماشه له

اظہار

ما د درد سزا لتانہ غوہستے ده جانانہ
ما کله دوا لتانہ غوہستے جانانہ
کله خوزمانہ د نفرت اظہار کوہ کنہ؟
مینہ اخر چا لتانہ غوہستے ده جانانہ

زۀ چه م د مور زۀ چه د پلار ژبه پيدا کړمه
حسنة ستا سنگار له به د کار ژبه پيدا کړمه
څوک ورته سندره څوک غزل څوک نظم او وائي
درد له چه د مينے د اظهار ژبه پيدا کړمه

نن که د خزان د زيرو او چوپانو شور يمه
گل ته به سبا له د بهار ژبه پيدا کړمه
ستا د مخ خالونه چه په زرۀ لکه داغونه ورم
غواړم چه ترے زۀ د لاله زار ژبه پيدا کړمه

ستا د خماري سترگو په ډوب خمار کښے ډوب ښۀ يم
گورم که پيغام له د خمار ژبه پيدا کړمه
اوم چوى پرق د حد په هورته خاموشی د گل
زۀ د زرۀ بلبل ته د چغار ژبه پيدا کړمه

روح ته م کلونه دروغ او وئيل رنځور م که
نوره ورته څۀ د انتظار ژبه پيدا کړمه
هسے خوشائله په خالى لاسونو نه ورځم
يا رله به ورځم خو چه د يار ژبه پيدا کړمه

زما د مينے او د وينے د وطن ښکليه!!

زما د مينے او د وينے د وطن ښکليه!
ته د خواننې د وينې ډک جام ئې په بله اورې
په تا کښې سره د ژوند گډپيري او موجونه وهی
که هیچا لاس در اورد هم نه که په خپله اورې

د خپل نظر د شرارو په طوفانونو کښې ته
منډې وهې د خپل وجود وتی بڅرکی نيسے
لکه د پټرکو د په سترگو کښې ایرې پریوزی
د خیال په ټوټو کښې یخ شوی ترکی پرکی نيسے

تا خود خپلو لمبه شوو کل درو تماشے
په هفتو نه په مياشتو هم نه په کلونو اوکړے
تا خود خپلو قتل شوو ارمانونو قيصے
په چغو مخکښې د نړۍ د عالمونو اوکړے

خو د نړۍ عالم چه تا له درکړی څه به درکړی
که لږ خیرات درکړی دا ستا مسیحائی خو نه ده
په ځنګدن کښې د قطرې نیمې اوبو په اسره
ژوند تیروول تر عمره پوهه او لوئی خو نه ده

ته د یو مقام ښکله ئې ته د یو وطن ښکله ئې
ته د یو مقام مالک ئې ته د یو وطن مالک ئې
ته د پرون ښکله ئې ته د مستقبل ښکله ئې
که سوزیدلې هم دے ته د دے گلشن مالک ئې

ستاقام کٔ ڊير هم خواروزار دے يوژوندون خو لری
يو تعلق د ژوند او ژواک لری تړون خو لری
خٔ ضابطه او خٔ قيصه د خپل مضمون خو لری
کٔ ئے سبا پریشانہ ڊير دے يو پرون خو لری

يو خپل تاريخ خو لری دود لری دستور خو لری
د نن نظر او د سبا ورځے شعور خو لری
د آنا دار خو لری چغے له منصور خو لری
د پټکی ول، د شملے تاؤ لری غرور خو لری

اوشکے د پاکے که په وېر او په ژړا نه کيږی
دا ټوټے شوی ائينے راټولول غواړی
زمونږ زخمو نه د پردو په مسيحا نه کيږی
دا پرهرونه به په خپل اور رغول غواړی

بنسکليه! خو به مود خور او مور د سر پرونی
راتبستوی، راشو کوی، پردئے کاواکے سيلئے
بنسکليه خو به په نازکو رخسارونو لکي
لکه سپرے د ميرے مور او بے باکے سيلئے

منم چه تا په سين د وينو کبے وطن اوکٔه
نن هم د وينو سين لرے ولے جاله نه لرے
د جنگ فاتح ئے خو د فتحے کورته ستون نه شوے
حکه چه خپل کاروان او خپله قافله نه لرے

چه قافله نه لرے لاس د جنگ نیولے نه شه
د خپل وطن د ناوے شونډې ښکلولې نه شه
د مور او خور په سر پروڼې خورولې نه شه
خپل انگرې د خپل کنډر کور تودولې نه شه

زما د مينې او د وينې د وطن ښکلیه!
راشه په نوې لار د نوی ژوند اغاز اوکه
ټولو ته اووايه چه خپله قافله پيدا کړي
د تدبر او دانش خونو ته اواز اوکه

ټوپک د ژوند قاتل او وينې سوداگر ته پريده
ته د دليل او د گويانه ژبې لار واخله
د خپل وطن د درد د څړيکو کيفيت تصوير کړه
دردله د داغ د چاودو شونډو نه خمار واخله

د خپل تاريخ د پانږې پانږې ائينه راواخله
چه پکښې ټول د خپل وطن ليونې خان اوويني
چرته د يو ځلي نه خيرې لوپته راواخله
په داسې خيال چه ئې د ټول وطن ځوانان اوويني

ښکلیه! مينې له د نوی لوظ لاس ورکه
د هر الفت په مړاوو سترگو کښې ارمان تازه که
هر ليونې د خپل غرور په مټيو اولمبو
ننگ له، غيرت له، ضميرونو له ايمان تازه که

په دے قام هیچا کوډے کری، نه تعویذ کړے دے
خو قاتلان شته او د ژوند مبلغان نشته
دا زروڼه، هغه دشته نه دی، چه ازغی ټوکوی
خو قصابان شته، د شپونکیو وارثان نشته

زما د مینه او د وینه د وطن ښکلیه!
رینه رینه پټکی راټول که ترے جرکه جوړه که
د دے جرکه نه کاروان جوړ که قافله جوړه که
تار تار راټول که ترے شال جوړ که لوپټه جوړه که

که په گل گل کښے د شبنمو شوگیرونه غواړے
که د شبنم په شوگیرونو کښے خوبونه غواړے
که خپل وطن له د گلونو سحرونه غواړے
که خپل سحر له د رنگونو بهارونه غواړے

نودا یوه نغمه، په دے نوی رباب واړوه
شابه ایله مے کوه پانړه د کتاب واړوه
هر خیال د داسے گناهونو په ثواب واړوه
خپله دنیا په زمانه، د انقلاب واړوه

په زړه کښے مے غریزه، شونډے په اظهار پوهه که
سترگے را اوسپړه او ژبه په اقرار پوهه که
د ذاته اوځه، ځان په لار، پوهه په دار پوهه که
د ځان سره ښاغلی ټول د کار، په کار پوهه که

زرو لفظونوله، د نوی ژوند معنی پیدا که
نوؤ معنوله، لږ زوونکے ترانے پیدا که
په ترانود درد، د سرو اوښکو چینه پیدا که
په زمانه کښه ځان له خپله زمانه پیدا که

ځنې کارونه د خوبونو په لیدلو نه شی
د دے وطن په قاتلانو وطن نه جوړیږی
دی در په سر، د نوی نسل مستقبل جوړول
کورې په غلو او په ډاکوانو وطن نه جوړیږی

قیصه د نوی سره بیا شروع کول غواړی
نوی رازونه د دنیا معلومول غواړی
د نوی خیال سره په نوې لاره تلل غواړی
مزل د نوؤ منزلونو به ټاکل غواړی

د زړه دردونه به همه شریکول غواړی
په تر قیدونکو، لیونو، دشتو به تلل غواړی
د ذات د کوره به په هر صورت وتل غواړی
ځان او جهان به خپل اولس ته ورسپارل غواړی

نه مو په لاس کښه نور وخت شته نه بله لار ښکلیه
او که تلوار، بس که د نورو انتظار ښکلیه!

سترگے چہ رنگ واری گویانہ تصویرنہ شی
اوبسکے چہ پہ سر د بنرو اوخاندی لفظونہ شی
مات کړی غرونه غرونه زرونه لارے پکبے جورے کړی
درد چہ خړیکے خړیکے په رباب د زرۀ تارونہ شی

سترگے چہ د سترگود مسکا په معنا پوهه شی
ژوبل شی زرگی د تندرینو موسمونہ شی
تا کہ منکے سرته کۀ او ما کۀ تپہ پورته کړه
پیا به په چینو او چنارونو بهارونہ شی

خوک خو خٹکیدہ ہم غواری تال غواری تالے غواری
خوک خو خٹکولے ہم شی زلفے چہ تالونہ شی
خۀ د هر یو روح په انکږ خور د مینے سورے دے
خۀ ورے قیصے د مینے لوئے لوئے کتابونہ شی

یووی اسویلے خو دا همه دنیا پرے اوسوزی
اوبسکه که یوه هم په مخ راشی نورودونه شی
زۀ او تۀ کۀ نۀ یو جانہ دا زمکه گل نۀ سپری
دا خوزۀ او تۀ یو چرتہ گل چرتہ رنگونہ شی

نوعے سپورمئے ستا د سالو پیخکے خلولے دے
گورو کۀ زمونږ هم په کوخو کبے اخترونہ شی
خوند کوی په غیرو د خوبانو کبے خوبونہ خو
یہ سایله کله په اورونو کبے خوبونہ شی

سپیلنے

ٲقا کوؤمه در لوکے شم سپیلنے دِ کِرمه
د سوی لوی انتظار د اور لوکے دِ کِرمه
جانانه زه هسه د شک خامار خورلے نه ووم
اوس راته رور و یقین کیری چه پردے دِ کِرمه

جانانه یاره

په ماد خپله خانه گرانه یاره
شکمنه یاره بدگمانه یاره
د زړه دنیا د راله خه وړانه کړه
په ماد کړله دنیا وړانه یاره
بیابانے د کِرم مجنون دِ کِرمه
جانان د نه کِرمه جانانه یاره

ڪه چرته ساه د محبت په ليونو ڪيسه راشي
جانان د بيا د تندر و نو په جامو ڪيسه راشي

درته په خه بانه د زره د وينو داره او ڪرم
چه د سرخي په مرغينو اننكو ڪيسه راشي

چينه له راشه په چنار د سالو سور په او ڪه
چه لړ شان سره خود اسمان په كنارو ڪيسه راشي

د شمع په هم په خان زره سوزي چه تنها بليږي
پتنك خبر كړئ چه محفل ته په لمبو ڪيسه راشي

شپه ده ناخپه م په سر لکه شغله والو ڪه
چه د ژوندون شور م د زره په درزیدو ڪيسه راشي

سپرله د ډكه غير د ڪلو د زخمونو راوړي
چه پيغله سره ګلونه ايښي په ڪمخو ڪيسه راشي

سائل د دے شپه سره جنګ په دے ارمان كړے دے
چه م سحر ستا د جمال په پلوشو ڪيسه راشي

پیشہ پہ دے ورنو کوخو بیا اوکھ یو خُل ملنگھ
یہ زما نادان ملنگھ یہ زما پاگل ملنگھ

ستا نہ ستا لوظونہ ولے ہیر شو پہ تا خُہ اوشو
تا خوبہ ریگونہ پہ سر دلتہ بادل ملنگھ

نُہ درنہ سالو غوارمہ نُہ امیل د سرو گلو
نُہ درنہ بتگری غوارمہ نُہ درنہ کاجل ملنگھ

ڍیرے بے ارزئے د ژوندون ڍیر ترخ کُہ بے وسہ ژوند
بس دے زولنئے ماتے کُہ راشہ پہ خُہ چل ملنگھ

تار تار گریوانونہ خو ہم غواری د ہنر نظر
زرہ م کہ راتول ملنگھ خور م کہ کاکل ملنگھ

نُہ پہ زرہ اختیار لرمہ نُہ پہ حان اتبار لرم
خنک د کرم پردے ملنگھ، خنک د کرم خپل ملنگھ

بیا شبنم شہ یہ سائلہ! ہنسی م بیا گلاب کہ
تا چہ بہ ژرل ملنگھ ما چہ بہ خندل ملنگھ

ستا د تورو تورو بلا سترگو بلا واخلمه
ستا په تماشه کښې رانه هیر وو چه ساه واخلمه

زۀ به جنت ستا د یو دیدن دپاره پریدمه
زۀ به هغه نه یم چه دا واخلم کۀ دا واخلمه

دلته چه راغلی یمه ستا سودا اخستې یم
نوره به په دے بازار کښې کومه سودا واخلمه

خدائے د راته تا په تمامی حورو کښې اودروی
یه په لونگین مئینے زۀ به ترے تا واخلمه

بس یوه لحظه نیمه معطل شه د دیوال په شا
زرۀ له چه جانانه ستا د زرۀ نه درزا واخلمه

ستا په گل گل شونډو د لمبه لمبه ښیرو نه پس
ولے د پیکه پیکه خیالونو دعا واخلمه

خنک به پرهرونه د سائل په زرگی نوی کړی
خنک به د د سترگو د ښیرو نه صلا واخلمه

نصیب مِ گل یم غورولے پہ صحرا تیرے یم
ستا د قطرہ قطرہ شبنم شبنم خندا تیرے یم

سپورمئی درخُم جام جام د ستورو رالہ دک اوساتہ
زہ د جمال زہ د نکلا زہ د رنرا تیرے یم

کہ سمندر نہ وی راواریے سیندو نہ پہ ما
زہ د پیرو سوے یم، زہ د پستونخوا تیرے یم

دغہ دے اوس م اوخکے ستا اوسکے پہ لپو لپو
دغہ دے بیا م شونڊو اور واخستو بیا تیرے یم

بلا بلا ثواب ہم تکی قدرے نہ کرم سیراب
زہ ذات پرست نہ یم د مینے د گناہ تیرے یم

زما د تیری روح نہ اخلی سرچینے روحونہ
زہ د حسین زرہ یمہ، زہ د کربلا تیرے یم

اوشوے مودے ستا د نظر پہ سمندر پروت یمہ
ستا پہ کتو چرے مور نہ شومہ پیدا تیرے یم

شونڊے دی ترارے ترارے ہسے تلی نہ د سائل
ما پہ رشتیا دہ مینہ کرے زہ رشتیا تیرے یم

دا خه حالات وی چه د روح نه م وجدان یوسی
د تصور نه م خوبونه د امکان یوسی

دا خه سایه ده چه په سترگو م دخیال پرته ده
لکه کارغه شی را غوږه زمانه ځان یوسی

که څوک ژوندی وی نو زما غږ ورته اورسوئ
د هغه خلی مات "کوډی" له د ریحان یوسی

په وچیدو دی د دامانې د کلونو شونډې
که څوک ورځی نو چه په سترگو کښې باران یوسی

زه د خزان د پانږې پانږې سره اورژیدم
خدایه سیلنې کړې چه م کورته د جانان یوسی

د دے جهان په بازار زړه سائل پرون خرڅ کړې
نن د په هغه خیال د هغه زړه ارمان یوسی

د

پروفیسر انعام پہ نوم

زما "انعامہ" یہ زما د ستر کو ورک نظرہ
ما لا "امان" ہیر کرے نہ وو چہ تا بلہ اوکرہ
مونیر خوبہ تا او ستا ادا تہ غولے ستر کے
داسے دِ خنکہ بے تیوسہ رضا خپلہ اوکرہ
چہ د وطن قام او اولس پہ سر خبرہ بہ شوہ
مونیرہ بہ ستا ہرہ جذبہ یوراہنما گنرلہ
داسے بہ ستا پہ شونبو ہر تکی معنے لرلے
چہ مونیر بہ ہم ترے د انکار جرات گناہ گنرلہ
خو تا ز مونیر نہ خان پہ نیمہ لار کنبے ورک ولے کہ
سپہ داسے د سنگین زر کے نازک ولے کہ

انعامه هيڇ دِ په دے نوے فلسفه پوئے نه شوم
چه داسے څنگ په نيمه لار کيسے مرور کسيناستے
تا خوزه خپله تل د خپل فکر په نمر ساتلم
ته په پيوند څنگه د سيوري او د نمر کسيناستے
زما د ژوند جنونه يه زما د ژوند جانانه
مانه چه دا هر څه ته غواړے مال له څه راکوے
زه به هم دلته د خاطر د خولے خبره اوکړم
زما اشنا که راکوے مال له به زه راکوے
او که زه نه راکوے لاس په لاس کيسے مه راکوه
داسے ازغي خو په دے خور احساس کيسے مه راکوه
زه به د چاليوني غبر ته لارے اوڅارمه
چه تاسو يو يو خپله کپه او تر له لارے
لا خوزمونږ د وطن کته کته لوته لوته
په خاورو خړے دی سپرلي غواړي کلونه غواړي
لا خوزمونږه دشته پولے پتي غرونه غاړے
سره کميسونه د مئينو اوازونه غواړي
ته د کرلو، شوو "کلو" نه په کومه لارے
په کومه لار لارے په غره او که په سمه لارے
انعامه لږه د د خپل فکر رڼا راوړه
چه دے تيرو ته ئے بريننا کړم پکيسے لار جوړه کړم
چه لږ په ورکوستر کو ورک نظر يقين اوکړم
چه تماشه لکه منصور په سر د دار جوړه کړم

په خپل نظر کښې به د ستا راکړې گل ګرځوؤم
د یاد ازغې به د زرۀ په سر کښې تل ګرځوؤم

زما په زیر الوتی رنګ کښې به خۀ سرۀ پیداشی
د رانۀ په زرۀ ستا د خواره واره وړبل ګرځوؤم

د زرۀ تنراکې پکښې کله ځایولې شمه
تصویر په سترګو کښې دخپل ستړی منزل ګرځوؤم

چه خپلو شونډوله دخپلو اوښکورنګ ورکوی
د وطن دا ښکلی په زرۀ کښې د غزل ګرځوؤم

لکه ماشوم هر ژریدلې دریدلې ارمان
د تښتیدلې خوب دپاره په څنګل ګرځوؤم

که چرته شوخ ترې واخلي رنګ ترې واخلي اور ترې واخلي
د زرۀ پرهر چرته د سرو کلو په تل ګرځوؤم

تیرې منم چه اوس په زرۀ وارخطائی راولی
خود زرۀ داغ داغ به جانانه پکښې بل ګرځوؤم

نن راته ژوبل ژوبل فکر وے راځه سائله
نن د ورک جانان په وران وېجاړ بورجل ګرځوؤم

سندرہ

یہ ملنکہ یارہ پہ دیوال، کشمالی کرم
زہ خوشتا دپارہ پہ دیوال، کشمالی کرم
چاتہ سوال جواب اوکرم، خوک بہ دِ خبر کری نن
چرتہ ئے دلدارہ پہ دیوال، کشمالی کرم
یہ زما د سترگو توره بہ زما د زرہ درزا
راشہ پہ دے لارہ پہ دیوال، کشمالی کرم
خوچہ تہ رانہ شے، لیونے بہار بہ رانہ شی
یہ زما بہارہ، پہ دیوال، کشمالی کرم
هر طرفتہ کورم پہ تاخہ اوشوچہ رانہ لے
مرم د انتظارہ پہ دیوال، کشمالی کرم
خلکولہ خپل خپل مئین جانان کشمالی راؤری
زہ پہ نصیب خوارہ پہ دیوال، کشمالی کرم
وایمہ د خان سرہ رورو د خپل سائل غزل
اوژارم د قارہ پہ دیوال، کشمالی کرم

د باغه اوڅه خود درد او د ارمان د کوره
بلبله مه اوڅه د مينه د جانان د کوره

اوس هم راځي يوه غمزنه شان نغمه د رباب
د باز درې د "رود" په لور د ادم خان د کوره

مونږ لکه اوبڼکې يو په خپل باران کښه لوبې کوو
ويشو په هر لور پيغامونه د کريوان د کوره

ځي ورله څوک سرمايه دار کرايه دار لټوي
هر څوک د روح نادان اوباسي د وجدان د کوره

تنهائې چپ شه عشقه وريت م که خو غږ مه کوه
زه به د ژوند ښار جوړووم د بيابان د کوره

خدایه دا اور اور موسم، خوب خوب چاپېرچل د پښتون
دی تيريدل څه د ناشوني امتحان د کوره

که د سرونو لوبه غواړي که نشه د شعور
خو ګل اندامه دی راوړل د ترابان د کوره

که دار ته رسي او که غيږي د دلدار ته رسي
سائل وتی نه شی د مينه د ايمان د کوره

د پسرلی په ګوتو جوړ زما کلفام جانان
خه نشه راکړه د سحر د ګل په جام جانان

زما د مينې ملنګه ته باچائي لوګه کړئ
لکه د شمع راته بل وی هر ماښام جانان

هم دغه دار له خپله بند په بند تړلې راغلم
په جبین چا ته ږدی د تورو زلفو دام جانان

خمه لمبو ته دانګم ګل ورله راوړم د سپرلي
داسه راکړه دے په سترګو کېښه پیغام جانان

ماله د بل یاد او د نورې ثناء چل نه راته
ما زوټ کړه ساه په ساه او ګام په ګام جانان

دا ښه اونه شو چه خوئی بوئی د معشوقه شو بدل
سائله ستا په نوم لیکلے دے سلام جانان

د محمد (ص) نظره

چه د وسعت دے د همه فاصلو ضد نظره
ستا نه لوکے ستا نه قربان د محمد (ص) نظره
چه هر خوا اورسیدے نه لرے هیخ حد نظره
ستا نه لوکے ستا نه قربان د محمد (ص) نظره

زه د همه ژوند مایوسئ د زره همه دردونه
راؤرمه ستا د مهربان نظر گلونه یوسم
ستا په سخی دربار خالی لاسونه پورته کړمه
په خپله لپه کیسه دا دواړه جهانونه یوسم

زه ستا د خیال په سیوری بچ یم د هر بد نظره
ستا نه لوکے ستا نه قربان د محمد (ص) نظره
ته د کرم د لازواله کورے ونے سورے
زه د خطا د لارو سترے دلته ساه اخلمه

زه چه د خپل زرگی نه وینځم د گناه داغونه
ستا د جمال د سحرونه رنرا اخلم
اخر د پویه په معنی کرم د مقصد نظره
ستا نه لوکے ستا نه قربان د محمد (ص) نظره

زه چه د ژوند په تنسته بوده کیسه اونخلمه
خان ته حیران شمه چه چا ته سترگے وارومه
یوه شیبه د وارخطا زره تجزیه اوکړمه
چه سترگے پورته کړمه تا ته سترگے وارومه

زما ارزو د په هیخ حال کیسه نه کړه رد نظره
ستا نه لوکے ستا نه قربان د محمد (ص) نظره

منزل

دا زه د کوم ارمان په دشت کېږي ليوڼي روان وؤم
ستا د نظرد اور لوگي وؤراپسې روان وؤم

خه وه سايه ستا د وړبل د تصور جانانه
په سرم الوتې لمبه لمبه غرمې روان وؤم

د ژوند وفا او مينه ترجمانه ده سندرہ
ماشومه ده نازکه ده نادانه ده سندرہ

سندرہ وژنئ مۀ سندرہ نۀ مری قاتلانو
پیدا د دواړو سترگو د جانانه ده سندرہ

ليکلي خدائ د مينه په قسمت او په فطرت کبۀ
رالونۀ د ورۀ دگلستانه ده سندرہ

کوثره ده الوتۀ ده په سپينه لوپۀ کبۀ
د امن د پيغام سره روانه ده سندرہ

د مينۀ سرچينه ده د خوبونو په وطن کبۀ
مونږ داسۀ جوړه کړۀ د ارمانه ده سندرہ

هر کال پرۀ هرکلي وايو غمژنو پسرلو ته
راوړۀ مو د ژوند د بيابانه ده سندرہ

هر چا چه ده په کومه لار زندان ته رسولۀ
راوتۀ په بل لاره د زندانه ده سندرہ

چه چرته غړيدلۀ ده ژوندون ئۀ زيړولۀ
خبر نۀ د ثواب نۀ د گناه نه ده سندرہ

دا خلک خدائ زده ولۀ د سندرۀ دشمنان دي
سائله چه په هر چا مهربانه ده سندرہ

دی پرے خوارۀ ستا د نظر د پلوشو رنکونه
دی د خوبونو شان خوارۀ د دے کوخو رنکونه

د سالو والو جونو سترگے په لمبو توروؤم
ورمه خالونوله د نوؤ تماشو رنکونه

ستا په رخسار کښه بلوی د جمال نوے ډیوے
زما په مخ د محبت د حادثو رنکونه

داسه سپرلی دی چه د زرونو د بیدیا نه نه ځی
د پښتنو پیغلو په سر د لوپتو رنکونه

شومان دی نه ظاهروی په هر چا خپله معنی
خاندی په سترگو کښه د ژوند د لیونو رنکونه

مونږ د ژوندون لیونی تاسو د بازار لیونی
جدا دی ستاسو نه زمونږه د جذبو رنکونه

د سائل ځلی ته د نوی سپرلی زیره یوسئ
سره شو په سترگو کښه د ژوند د لیونو رنکونه

د پانسی کات دننه د یو دردناک خط په
جواب کښی

زما شاعره لیونیه ژوند پرست شاعره
تا به اغوستی وی جامه د زولنو منمه
په زنجیرونو کښی به خوب ویني د خپلو کوڅو
جذبې به ستا هم وی د عشق د لیونو منمه

پوهیږم درد به د په زړه کښی که څه ځانګه کوی
ته به تر څوکه غوڅو څه چرته لویه نه شی
پوهیږم ور به د زړه پورې د چا یاد ته ساتی
څه ستا په غوڅو ارمانونو چرته پوهه نه شی

تہ چہ شاعر ئے تہ بہ ہم لکہ زما پہ شانے
د لفظ پہ ورا نہ جا رہ خونہ کبے معنے گورے
د پانسی کات پہ تکہ تورہ وار خطا کو تہ کبے
بہ خیل پستون سپیرہ تندی لہ پلوشے گورے

خو دلته هر قانون رشتیا وی او رشتیا وی قانون
تا به "رشتیا له" په ریشینو زولنو کبے بیائی
جرم خو جرم وی کە تور وی او کە سپین جرم وی
تا به خیل حد له په رنگینو افسانو کبے بیائی

خو چه په کوم چربانگ د بیائی نو زما شاعره
غواړم چه شی له سپورمئی مخ په پلوشو اووینځی
د هر یو ګل د جام مجمر کبے د شبنم لوګے کری
د ټول اسمان مخ د په اوبسکو پښتنو اووینځی

ځکه چه عام او د شاعر مرګ کبے خو فرق په کار دے
هغه یواځے مری د دے سره سندرہ هم مری
هغه یو مړ شی دے په یو سزا کبے دوه ځله مری
کە څوک په هیڅ نه مری نو دے خو په خبره هم مری

خودا خوزۀ وایم زما اوستا په کران وطن کبے
زما شاعره د سندرے حیثیت د څه دے
سندرہ څوک ده او د څه نه ده پیدا سندرہ
دیو حسرت او ویر نه اخوا ئے قیمت د څه دے

په زړه داغ داغ ريدے په وينو کښه کلکون ولاړ يم
په خيال کښه ډوب ستا د جبين د سباوون ولاړ يم
بيلتون که خوزما په يو کور کښه ديوال وهله
زه هم ديوال هسه په کور کښه د بيلتون ولاړ يم
ستا تصور بت کړم د خانه خبر شوه نه يم
کلونه تير شو ستا د غم په ميرتون ولاړ يم
په خپلو وينو د تصوير له خنډه سترکه کووم
فکر کوومه ستا د وريخو په مضمون ولاړ يم
حالاتوڅه د عشق دنيا په بله واړوله
د ليلي حسن يم په در کښه د مجنون ولاړ يم
زه د خيبر په سر ولاړ يم وطن ته گورم
معنا مفهوم يم او که سوال يم د ژوندون ولاړ يم
زه په دے خاوره کښه بلا ژورے جرړے لرم
نه په ښوئدانړی يم ولاړ نه په صابون ولاړ يم
دا چه "مرم" خان ليدوله نوے ائينے تراشمه
خان له سنگار کووم په نوي ځيگر خون ولاړ يم
دا د سبا دپاره پانړه د تاريخ اړووم
ولاړ خو يم که زپله که زبون ولاړ يم
مغل ما وژنی خو بيا هم هر يو مغل ته د وخت
لکه سایه په هر کوټ پير کښه د پښتون ولاړ يم

ستا تبسم د گل د غیرے پسرلے کړمه نن
لکه شبنم د په سحر سحر لوکے کړمه نن

تماشے تل راتولوۍ خواره واره فکرونه
زه د زرے زرے د سترگو تماشے کړمه نن

شغلے به خنک ستا د خالونو لاله زار نه کوی
د وینو جام ووم تا پرے لپه لپه توے کړمه نن

ما ډکے ډکے وے ساتلے د عمرونو سترگے
تا د باران هسه شیبے شیبے رابښکے کړمه نن

ماهم خه وے تاهم خه وے خودواړو هیڅ اونه وے
د اننگو خولو د ټول خولے خولے کړمه نن

ډیر ډیر د اوکاته زما په مخ کښے خپل مخ ته نن
خارد د مخه چه د مخ د ائینے کړمه نن

د سخاوت نه د لوکے د جانان رونږ جبینه
شغله د پورته د رنږا د منارے کړمه نن

زه خوشائل وومه سائل خه بے معنې ټکے وی
خوچه تا شونډپوته کړم ډک د له معنې کړمه نن

چه را په زړه شے د زمان او د مكانه اوځم
همه جنون شمه د ځان او د جهان اوځم

داسے اواز م که د زړه پټه بے رحمه درده
پورے راپورے چه د زمکے او اسمانه اوځم

جانانه داسے م پخپلو زلفو کلک اوتږه
چه باقی ژوند د رهايئے د هر امکانه اوځم

د دے بازار هرے سودا سودائی کړے یمه
ځان ته به څه بانه کوووم که د وجدانه اوځم

اوس د دے خپل دشمن رقیب زړه سره څه اوکړمه
چه هم دده د درد ازار شوم د جانانه اوځم

زه د فطرت موسکا پخپله تصویر کړے یمه
د دے تصویر د مسکیتوب نه به په گرانه اوځم

خدایه د کوم زخمی زخمی بلبل چنار د کړمه
چه لکه سوے ساز د سوی گلستانه اوځم

هر خوا چه ځم په لاس کښے ژوبل ژوبل زړه گرځوم
خاندم سائل یم وینے وینے د ارمانه اوځم

خیال د زما د خیاله غیره کړه چاپیره مینه
خه د قیامت حادثه شوه په دواړو تیره مینه

په ما پورته کړه او راغله دعا ستا په شونډو
خدائے به کړی مونږ ته د الفت زمانه ډیره مینه

راشه چه غوښتې ئے هنر ستا د فنکارو سترگو
د زړه ټوټې د راته پرېښی بے کوشیره مینه

ماته دا ستا نه د ورک زړه صنم خانے ته بوتلے
تازه خبر کړم د الفت د زور اوزیره مینه

اوس د تاؤ کړو بنډو غشی تر هغے راوړه
چه پرهرونه م په زړه اوځی د شمیره مینه

د ژوند په کوم کوټ پیر ئے مخ کړوزه اوته یوبل ته
بنده ئے نه دے خبر کړے د خپل خیره مینه

حق به لرے چه ورته خپله وفا اونه ښے
په هیره هم که د سائل نه شولے هیره مینه

ريڙي نه د خپل کانډي ارمانه سره څه اوکړم
وژني م هم نه د خپل جانانه سره څه اوکړم

رنگ رنډا ادا شوخي مستي خواني او تود سپرلي
گل ته شورا ټول وائي د ځانه سره څه اوکړم

زړه م درکه سرم درله خو ځله راوړي دے
زه ستا د يقين ستا د گمانه سره څه اوکړم

ځمه ستا په غير پسي او خاورې بادووم په سر
نور د دے زړه چاودي بيا بانه سره څه اوکړم

زه به د الفت پښتود سر په بدل اوپالم
ستا د لوظ ماتي د امکانه سره څه اوکړم

تا د زړه په گل گل پتي کړ اوکه د سروزرو
زه د خپلو اوښکو د بارانه سره څه اوکړم

شپه چه شوه پخه نوده کړو بس د محبت رباب
زه د خپل نصيب د ادم خانه سره څه اوکړم

زه يوسف په يو بازار کښي يو خريدار نه لرم
زه د دے حالاتود ايماننه سره څه اوکړم

بيا ئي م سائله په خونخوارو لارو شا مودام
زه د خپلے مينے د وجدانه سره څه اوکړم

سندرہ

کہ لیونے م نہ کرے زہ بہ لیونے نہ یمہ
خہ کنہ گورو بہ جانانہ

کہ ادم خان م نہ کرے بیا بہ درخانے نہ یمہ
خہ کنہ گورو بہ جانانہ

چہ د پہ تورو غرونو سرنہ کرمہ
لالیہ بیا بہ سترگے تورے نہ کرم
چہ داد مینے سزا درنہ کرمہ
بیا بہ پہ شونہو سرخی پورے نہ کرم
چہ موسے خان د نہ کرم زہ بہ کل مکئے نہ یمہ
خہ کنہ گورو بہ جانانہ

چه په خوړو خوړو خوبونو پسې
م څو په چغو ژړولې نه ئې
چه م د خپل باغ په گلونو پسې
تر عمره عمره کړولې نه ئې
زه به د خپل وطن د غرونو غرځنۍ نه يم

څه کنه گورو به جانانه

چه م د سترگو نه الهام وانه خلې
زه به د هم د غاړې هار نه کړمه
په دوه لاسي چه م سلام وانه خلې
تا به تاجدار تا به دلدار نه کړمه
چه د رنځور نه کړمه زه به شين خالۍ نه يم

څه کنه گورو به جانانه

چه م سندرې نه کړې څو سائله
ياد ئې لره رانه به خوب اونه کړې
چه م تر څو نه کړې درځو سائله
رانه به ژوند د زلميتوب اونه کړې
چه په ژړا د نه کړم زه به ملالۍ نه يم

څه کنه گورو به جانانه

تصویر هغه وی چه تصویر نه وی جانان ښکاری
چه په خدا کښه ئی را ټول را ټول جهان ښکاری

ستوری به پیژنی خوستا خالونه نه پیژنی
چا ته چه ستا خالونه ستوری د اسمان ښکاری

ما د خپل زړه درد له راوړی ستا د زړه دردونه
خکه م هر ارمان هم ستا د زړه ارمان ښکاری

اوس هم ډیر لرې خود ورک جانان اواز اورم
اوس هم دا دشته راته سپردی گلستان ښکاری

په شاه ئی مه اړوه مه ئی وړانوه محبوبی
ما ته د دے زلفو په خوئی بوئی کښه طوفان ښکاری

زما یوے ژړا نامی ډیرے معنی ډیرے کړے
خوک به ئی اوبسکے گنډی چا ته به باران ښکاری

د دنیا یو نظام د یو نظام په لاس کښه نه دے
سائله هر هنر په خپل احساس تاوان ښکاری

سر رانه پاتے شو په لار منزل په سر لرمه
هلهته به ځم چرته چه رنگ د خپل سحر لرمه

غيرته به ما د خپل جانان جانان منزل رسوی
زه په خپل عشق داسے يقين داسے باور لرمه

ما به د ځانه سره وړی د خپلو څړيکو په لار
داسے بيدار درد چه په شونډو د پرهر لرمه

چه په يوه ادا ئے ټوله دنيا نه اخلمه
زه هم په دے دنيا کښے داسے يو دلبر لرمه

راځه چه ورشو د تيرو په زړه کښے لارے اوکړو
ته په جبين سپورم ئے او زه په تندي نمر لرمه

زه سائل تله شم د صحرا په تندغرو لارو
په خپلو اوبسکو چه م خپله سترگے تر لرمه

د ۱۸ اکتوبر ۲۰۰۵ د زلزلې تريخ ياد

اے زلزلې
ما چه به کله واوريدۀ
چه تا په فلانې ملک کښې
فلانې ښار وران کړې ؤ
نوزما زړۀ به يو تق نعرې که
او يو خوړ خوړ درد به م په زړۀ کښې
خوړې خوړې ستوماننې اوويستې
زما خيال به د هغې ښار لارو کوڅو ته لاړ
او هلته به ئې د هغې ښار د عظمت ننداره اوکړه
د هغې ښار په لارو کوڅو کښې به ئې
هغو ټولو سترگو ته اوکتل
په کومو سترگو کښې چه ژوند او د ژوند پيغام وو
هغه مياندو ته به ئې اوکتل
کومو چه د دنيا لوتې لوتې تخليق کاران
په ژوند سپرلو، گلونو او رنگونو مټين خلک زيږولي وو
هغو بوډا گانو پلارانو ته به م اوکتل
د چا په سترگو کښې چه به د ژوند شغلې نه خائيدې
هغو پيغلو ته به م اوکتل
د چا په سترگو او شونډو کښې چه به

پيغلتوبونه نه خائيدۀ

د چا بنائستونه چه به د سندرو سرنامے وے

د چا خالونه چه به د مينے او تخليق سرچينے وے

د چا د مسکا د سپرغيو نه چه به لميے پورته کيدے

د چا د جمال او خيال جذبو چه به د دغے ښار حسن ته نمر رائيټ کړے و

هغو حلمو ته به م کتل

چا چه به د مينے د تخليق په سرچينو ناسته کوله

مازيکری به ئے کول

سپړلی به ئے کول

اخترونه به ئے کول

او د دغے سرچينو نه به ئے د سترگو کتوري ډکول

هغے ماشومانو ته به م اوکتل

د چا د يوے معصومے خندا نه چه به دا دنيا اباده ښکاريده

چا چه به په هر زړه کښے

او هر نظر کښے

د نوی ژوند د جذبو کر کوو

نوما وے..... چه اے زلزلے

زه به تاته گيله کووم

چه تا خو زما د زمکے

په وړانولو او جوړولو کښے

د لکونو، کروړونو کالونه

خوا سپړه کړے وه

تا خو دا دنيا، زما دنيا، د انسان دنيا

دومره اڙولے راڙولے وه
او غڙ د ڪڙے وُ چه
ما دغه دنيا د انسان د ژوند دپاره تياره ڪړه
او شايد انسان دغه غڙ اوريدلے وُ
خُکه ئے ورته لبيک اووے
او اوز پريدهُ
او هم ستا د مينے د ډک زړه درزا وه
چه انسان تر د خپل زړه د درزا دپاره
الهام واخستو
ته د حرکت لور وے
او انسان د دغه لور بجے وُ
تا د دغه بجی تهذيب ڪړے وُ
او دغه بجی په دغه تهذيب دومره ناز کوو
چه د هر کهکشان په څوکه ئے کور جوړو وُ
مينه ئے کوله
او د خپل تخليق شهکار ئے تصوير کوو
بلکه غوښتل ئے چه اوس ستا تهذيب او ڪړی
خو ته خدائے خبرولے او څنگه ، او په څه
په خپله خوار ئے پښيमानه شوے؟
چه خپل تخليق او خپل تهذيب د اوچر کوو
دا کومه جذبه وه ، دا د کوم انتقام اور وُ
چه ستا د زړه درزا ئے داسے تيزه او داسے تنده ڪړه
چه د لکونو زړونو کعبے د ماتے ڪړے

او د لكونو زرونو ګلونه د ازار كړل
دغه ګيله، زما په زړه كښه د سونامي طوفان په وخت هم وه
او د قطرينه او نورو زلزلو او طوفانونو په وخت هم
ولې اے زلزلې

كله چه تا د کشمير او پښتونخوا غرونه او جړقول
نوزما په زړه او روح كښه د نوې ګيلې او نوي سوالونه پيدا كړل
د کشمير او پښتونخوا خلك خو د ډيرو زمانو راسه
د ډيرو طوفانونو او زلزلو سره بلد وو
او دا ځكه چه دغو خلكو د ژوند غوښتنه كوله
د ژوند سندرې ئې وئيلې

هرې زلزلې هر طوفان چه ورله هېوكي ريز مريز كړيدى
نو دغو هېوكوله ئې كوشير او ټكور د ژوند په سندرو وركړيدے
نواے زلزلې تا غوړونه لرل؟

او كه غوړونه د لرل نو بيا تا دغه سندرې نه وه اوريدلې چه
وخت كه هر څو په مونږه هر څومره ستم كړے دے
مونږ په سندرو د لوټ شوى ژوند ماتم كړے دے

كه زير رنګونه مو په مخ الوزى الوزى د
مونږ تل سپرلې په زير ګلي او په شړشم كړے دے
نو د کشمير او پښتونخوا د خلكو دغه انتخاب

تا د دے دپاره خو نه ؤ كړے

چه ته ؤ دوى د دوى مړه كړے

چه دوى د مرګ نه په انتقام اخستو مجبور شى

او د زلزلو سره داسه دشمنى اعلان كړى

لکھ خوشحال چہ وئیلی وُ
چہ وانخلے لہ غلیمہ انتقام
مرد نہ خوب کہ نہ خندا کہ نہ آرام
نواے زلزلے مونږ خو هغه خلک یو
چہ تل مو دغه سندره زمزمہ کرے دہ چہ
سل پہ لالی پورے دا یوہ پرے د بنگرو
مونږ ډیر غلیمان لیدلی دی
هغه ورک شوی دی- او مونږ.....
مونږ لا یو- ژوندی یو او اوس هم د ژوند سندره وایو
نواے زلزلے- اے زلزلے اے زلزلے
پہ اصل کنسے تا د خپل شان او عظمت خلاف
گام پورته کرے دے
تا د خپل تخلیق د غلامئے نه انکار کرے دے
باید چہ تہ پہ خپل دے عمل ندامت او کرے!!
حکے چہ- ستا فطرت د اوره جوړ دے
ستا روح د اور او لمیے تاؤ لری
ولے زمونږ د ماشومانو انگری د سارہ کره
تہ پوهیږے چہ دا ستا د شان خلاف کار دے؟؟
تہ یقین لره چہ زه به بیا ژوند شروع کړم
زه به بیا تخلیق او کړم
زه به بیا د ژوند د بهار سندره اووایم
خو زما په زړه د یو داغ پریښودو
یو داسے داغ

لکه زما یو شاعر چه وایی
داغ د حسرت د ورکیدو نه دے
اوس دغه کل د رژیډو نه دے
او داغ دا دے - چه هغه رور چه خور ترے ورکه ده
هغه خور چه رور ترے ورک دے
هغه مور چه لور ژاری
هغه لور چه مور ژاری
دغسے ژراکانے مونږ د خپل ژوند په تاریخ کښه ډیرے کړے دی
ولے کوم کلی چه تا وران کړه
په دغو کلو او دغو لارو کوڅو کښه
به څومره څومره مینه خلکو کړه وے
څومره مینه به تکمیل ته رسیدلې وے
او څومره مینه به په خپل خپل اور کښه سوزیدے
او دغه لارے کوڅه به پرے کړم وے
هغه مینه ډ په څومره بے دردۍ د یو بل نه اوشو کولے
هغه مینه ډ څومره بے وخته مړه کړه
هغه سترگه چه ځوانۍ او پیغلتوبونه په کښه نه ځائیده
د هغو سترگو نه د د خپلو معشوقو تماشۍ اوشو کولے
فی الحال د زمونږ د تخلیق سرچینه اوچه کړه
خو یاد لره چه مونږ انسانان یو
مونږ ژوندی خلک یو
مونږ - کولے شو - چه د هغو تصویرونو نه
د هغو سترگو د ځوانیو نه

د هغو شونډو د مسکیتوبونو نه

خوبونه را ټول کړو

رنکونه را ټول کړو

او د نوی تخلیق تصویرونه پرې اوځندوو

اے زلزلے مونږ به ستا قصه چرے هیره نه کړو

مونږ به ستا قصه خپل راتلونکو نسلونو ته

اورسوو

خو یوه قصه زمونږه هم یاده اولره

تا چه په کومو ښارونو

او کومو کورونو خپل نیت اورولې دے

هر څه د لوتې گټې کړیدی

په هم هغو ځایونو کښې مونږ

نوی ښارونه- او نوے لارے کوڅے جوړے کړے دی

نوے پیغلے او نوی زلمی پکښې

د ژوند پیغامونه ویشی

او د نوی کور نه نوے حجرے ته

هر ماښام یوه نه یوه ډیوه روانه وی

او د یوے کوڅے او یوے بللے نه یوه سندره

اوریدے کیږی چه

ما پرې سیزے

ځے په مکیزونو یاره

حجرے له بله ډیوه ورے

د امن لوبه

نظم: پيټر شپټ

ترجمه: سائل

ماشومانو په غولي کښې د جنگ جنگ لوبه کوله

او د وړو د جنگ د لوبې شور

توبه توبه الامان

ما د کړکښ نه سر وړ بهر کړو

او اواز مې ورکړو

بچې د امن امن لوبه کوئ!

هغوئ زما اواز واوریدو

او ماته یقین اوشو.

چه اوس به د دوئی شور لږ کم شی

ماشومان خوشحاله شو
او یو بل ته یې په یوه خولۀ اووے
راځئ چه د امن امن لوبه اوکړو!!
ولې ډیر زر په دے فکر کښے بیخی خاموش اودریدل
چه د امن امن لوبه به کوؤ څنگه
او بیا یو بل ته غصه شول
یوکس کړ کښے طرف ته مخ راواړوه
او په لوړ اواز یې اووئیل
اے د دریو بالستونو همره قدواله مشره
لږ خو مونږ پوهه هم که
چه دامن امن لوبه خلک څنگه کوی
او طریقه ئے څه ده؟
اوس زه په فکر کښے شوم
په دے لوبه خوزه خپله هم نه پوهیږم
ځکه نو اعتراف کومه
چه زه ددغے ماشوم
په سوال که پوهه هم شوم
خو خدایکو هیڅ جواب ئے هم رانغے
زه اوس ددے ماشوم
دا حیرانوونکے سوال له تاسو کووم
د امن امن لوبه څنگه کیږی.

اوبنکے خُہ داسے چل پہ ستر گود جانان کبے کوی
لکھ وارہ چہ پت پتونری پہ باران کبے کوی

زرہ چہ زخمی شی درد کوی ولے چہ درد زخمی شی
لکھ چہ سر غونڈکے شمع پہ طوفان کبے کوی
ما د تپے غوندے پہ غیرہ د ژوندون کبے واخلی
ماتہ زما قیصہ پہ زار او پہ قربان کبے کوی

د غوتئے پت تبسم ہم د گلستان برخہ وی
دا خلک ختکھ ژوند پہ ذات کبے او پہ خان کبے کوی

مونیرہ مدام پہ ہرہ کتہ کبے تاوان کرے دے
مونیرہ ہغہ نہ یو خوک چہ کتے پہ تاوان کبے کوی

د پستنی مینے د زخم د گلابہ خار شم
چہ تل گلونہ پہ فراق او پہ ہجران کبے کوی

شمہ حیران دا دلتہ دومرہ خاموشی ولے دہ
کہ وچے ہم شی پانرے شور خو پہ خزان کبے کوی

چہ زرہ ترے غواری، سرتے غواری، د خیال اور ترے غواری
سائل ژوندون د داسے مینے پہ ارمان کبے کوی

پېښور او کابل دواړه دوه یاران دی
لکه دوه سترگې په یو مخ د جانان دی

ما چه اووژنی خوانی او ژوندون راکړی
که ددغه که دهنه ښار خوبان دی

پښتانه په خپلو ټکو کېسې معنی دی
خوشبویی دی په ولاړه کېسې روان دی

د دنیا د ابادۍ دعوې دروغ دی
چه تر خود پښتنو کورونه وران دی

زرکې زرکې تورې تورې بلا سترگې
چار چاپېره رانه خومره قاتلان دی

کوټ پېرونه د مقیشو لویټې کړئ
تماشې ته ولاړ ستوری د اسمان دی

پہ بنرو ئے اونسکے ستوری ستوری کیری
ژریدلی بناپیری د روہستان دی

د بیلتون پہ غولی ویر دے اوڑا دہ
سبا بیالوہی د زرونو پہ دامن دی

پیغامونہ د خالونو د خوبونو
تصویرونہ د کلونو د باران دی

لا پرے نہ دی نرگسی غوتے گل شوے
لوکے ئے بنریدلی پہ کریوان دی

د غمجنے نغمے خور زرہ د کتو دے
چہ خوبان ئے د خوبونو بندیوان دی

محبت نہ دے قدم پہ قدم اور دے
خہ لمبے د انتظار خہ د ہجران دی

ستا د زلفو د سایے پہ ارمان پایی
د سائل د ژوند غرمے پہ بیابان دی

زړه قصه نوے معنے

دلته د دے کلی خنکل ته یو ورځ

د څو صوفیانو یوه ډله راغله

د خنکل ټولو مرغو

سندرے بس کړے او د دوئی د عرفانی سندرو

په تماشه او دریدے

څو ورځے تیرے نه وے

چه یو صوفی پکښه یوه سپینه کوتره ښکار کړه

ټولو مرغو ټولو کوټرو په یوه مشوره

یو کورنۍ غونډه راوبلله

د مرغو مشر ته ئے

په یوه خوله یو شکایت پیش کړو

چه دے خنکل ته څو صوفیان راغلی

هغوئی پخپلو عرفانی سندرو

زمونږ د شونډو نه سندرے تروری

یواځے دا نه کوی

اوس ئے زمونږ په عزیزانو کښه د ښکار په نامه

د یو دویم ثواب اغاز کړے دے
یوه کوتره ئے د خپلو عرفانی سندرو
په تصور کښے ډوبه
بے پامه وویشتله
د دے خبر ے سره
د مرغو مشر لاړو
او د صوفیانو د امیر په مخکښۍ
یې شکایت پیش کړو
امیر پخپله د مرغو مشر ته
یوه پریکړه شان خبره وکړه
ښکار خوروا هم دے، حلال هم دے
دا که په ښار کلی باندېه کښے وی او
که په صحرا دشته کښے
که په ځنګل کښے وی هم ښکار د انسانانو حق دے
مونږه د حق ملګری
مونږ تل د حق دپاره کار کړے دے
په دے کښے ته څه وائے؟
د مرغو مشر ورته داسے ووے
ما خو لتاسو نه د ښکار شکایت نه دے کړے
شکایت دادے چه څوک ښکار کوی
هغه ځنګل ته راځی
ولے د ښکار جامه کښے

هغوئی خپل ښکار کوی
چه ښکار وی کار د هغوئی
مونږه ترے ځان ساتو
چه مونږ ته خپل مشران
د هر ښکاری ځنۍ د ځان ساتلو
د وړو کوالی راسے
یو تربیت راکړے
ولے امیر صاحبہ!
ستاسو جامه خو د ښکاریانو جامه نه وه کنه
تاسو چه راغلے مونږه خپلے نغمے
د یو ساعت دپاره هیرے کړلے
ستاسو په شونډو عرفانی سندرو
مونږه د ځان د حفاظت نه بے نیازه کړلو
مونږ شکایت نه کوو
ځکه چه مونږ چه پیدا کیږو نو په خپل مرگ مونږه چرے چرے
مړه شوی نه یو، چه مړو
چرته په ډز مړه کیږو
چرته په لیندو او غشو
خو قربان تاسو خو زموږ نسل ته
یوه دوکه راکړله
هغه هم غیر پارلیمانی، غیر جمهوري شان دوکه

حُمه په ورکولارو حُم درپسے
په صبر صبر نه شی مرم درپسے

زما لالیه سمندر وریه
نرخوبه شگے چانړوُم درپسے

وچم اوبنکے شوے په سروسترکو کبے
باقی به سترگے خخوم درپسے

مړ که ژوندے ئے چه غږ نه راکوے
ورتے ورتے چغے وهم درپسے

کومے کوخه به وی ابادے په تا
کومے کوخه به لټووُم درپسے

محفل شی جوړ تا پکبے اونه وینم
سترگے چاپیره کړخووُم درپسے

د سائل ژونده د سائل جانانه
په مات کچکول پتری وهم درپسے

په زور ساتو خاموش د لیونئ مینه رازونه
ستا مخ ئه تیرسری که زما شونډه ئه پارونه

یو خل خوبه ئه اوشیندی سپرلی د پستونخوا هم
په شونډو د غوټو کبسه د گلونو پیغامونه

دا شکه لږ په پام رابادوه د وطن باده
په سترگو کبسه مو اوبکه دی په اوبکو کبسه زخمونه

د زړه صنم خانه کبسه به ئه گور ته رسوومه
جانانه ستا د سترگو ژریدلی تصویرونه

غریب پکبسه لیچ هسه ازغی د شوکیرونو
که سترکه رانه ډیر غواری خواره خواره خوبونه

حالات خه دی د مینه د رسمونو قاتلان دی
ستا سترکه شی سوالونه زما سترکه جوابونه

چه ژبه م ورنه کړه د مئینو به وسنه له
په ده خه که لرل م د لفظونو لیکرونه

دردونه د پهر نه بهر مه پریږده سائله
په زړه ژاړه دننه پستانه محبتونه

SAMSOOR.COM

○

زمكه اوده اسمان اوده دے ټول جهان اوده دے
ما له خوب نه راځي په خوا كې مې جانان اوده دے

چه دنيا ساه نه اخلي ټول كائنات رپ نه وهي
خدايه دا څوك مې په څنگل كې د ارمان اوده دے

دومره ئے پرېردئې چه تصوير ئے د خوبونو جوړ کړی
د ملالئ د وطن خوب وینی افغان اودۀ دے

مونږ پویوی په داؤ او پیچ د ژوندانه د لوبې
په مونږ ئے تندر را پرے یستے دے اسمان اودۀ دے

دا سمندر سینے زمونږ د خوانی مرگوسینے
په دے یوه یوه سینہ کبے یو طوفان اودۀ دے

په خوب کبے تا وینی ستا نوم اخلی ستا ذکر کوی
په پرهرونو کبے م زړۀ د گل په شان اودۀ دے

ورته دعا مه کوه مړنه دے دعا ترے واخله
ستا شهید ستا د شاعرئې مرد میدان اودۀ دے

چه د وطن د ترقئې بلا دعوے دی پکښے
وطن د هغے کاغذونو په ډیران اودۀ دے

په ژوبل ذهن ئے هم خیال ته رسیده غواړمه
د تصور تصویر ئے وینی دے او امکان اودۀ دے

زۀ د اخرے زمکے تل ته رسیدلے یمه
په اخری اسمان زما ماہ تابان اودۀ دے

سائله چرته چه و کفر بے وجدانه ژوندون
غضب خو دا دے چه هم هغلته وجدان اودۀ دے

ژوند خه خو يو نغمه ده څوک ئه وائي څوک ئه اوري
د زړه د درد قيصه ده څوک ئه وائي څوک ئه اوري

قيصه م د جانان د اداگانو د تصوير ده
بيلتون د نيمه شپه ده څوک ئه وائي څوک ئه اوري

د څوپيرونه خدائې زده په زخمۍ زخمۍ اواز کېږي
سلگنۍ سلگنۍ تپه ده څوک يه وائي څوک ئه اوري

غمژن د د مودو نه روايت زمونږ د مينه
د اوښکو سلسله ده څوک ئه وائي څوک ئه اوري

الفته درلوگۍ شم ستا د ناز هره خبره
خوږه ده هم ترخه ده څوک ئه وائي څوک ئه اوري

راتول دي ليونۍ د بنائستونو د خوبونو
په سترگو تبصره ده څوک ئه وائي څوک ئه اوري

هر چا ځان سره يو غزل راوړي د سائل د
محفل د او حجره ده څوک ئه وائي څوک ئه اوري

چرتہ چہ زر د دلبرئے او دلدارئی معیار دے
ہغلتنہ خہ د زرہ معیار او عاشقئی معیار دے

قتل ڍاکے خودکش حملے زمونیر منزل او مراد
دامود فخر معیار دا د زندگئی معیار دے

چہ خولہ پرائیزی نو تخریب تہ پاروی خلکے
زمونیر پہ گران وطن کسے دا د رہبرئی معیار دے

ظاہر فقیر فقیر پہ زرہ کسے منصوبے د پیسے
زمونیرہ دغہ د پیرئی او مریدئی معیار دے

اخوا باہر ازادوی دے خوا تہ بار لکوی
دا د دوستئی معیار ہنہ د دشمنئی معیار دے

لہ مانہ ما ہم اخلی خان پہ ما منل ہم غواری
دا د بندہ د خیال معیار دے کہ د خدائے معیار دے

د زړه د درد په اور کښه ټول عمر شوکیر پاته شوم
بیا هم څه نه وایم خاموش لکه تصویر پاته شوم

کومه ادا درته زما د لیونی ښکاریده
چه د بندۍ مدام د زلفو په زنځیر پاته شوم

ستا د ښائست یوسف د مصر باچائی غوښتله
زه د په یو موټی مالوچو د عوه گیر پاته شوم

تاج محل ما نه لره تا د فن محل څه کوو
ته نور جهان نه شوه او نه زه عالمگیر پاته شوم

مبارک تا ته ستا د حسن د غرور باچائی
زه م د خپله برخه خپل غم په جاگیر پاته شوم

په تا کښه ځای د غرور وو په ما کښه ځای د مینه
تا که نظیر نه لره زه هم به نظیر پاته شوم

لکه د یو ټکی د یو خال د جبین په کتاب
زه ئه مفهوم زه ئه معنی زه ئه تفسیر پاته شوم

ته ملکه د حسن لارې د خدا نه په شا
زه چه سائل ووم په ژړا پاته په ویر پاته شوم

لار

مونڊر د منصور د جنون تاد ملا لار اونيوه
تاد ثواب ماد الفت د ڪناه لار اونيوه

منم بلا خلک بلا خلکو ته لار ۽ نيسي
خو تا په کومه خوشحالي کيسه زما لار اونيوه

د حسن خیال د ژوند په کومه څانګه خور نه دے
راوړے چا په زرۀ د دے تماشے اور نه دے

په مائے تورو سترګو سترګے تورے تورے کړلے
څنګ ترے منکر شم چه زما د سترګو تور نه دے

خوند میخواری په میخانه د پسرلی کبے کوی
د گل هرجام د رنګه ډک دے خو نسکور نه دے

لمبے لمبے ماللے سترګے رانه مه اړوه
لام د زرۀ د دړد غنډل غنډل ټکور نه دے

هغوئی د زور او زورور په مطلب څه پوهیږی
چا چه لیدلے د جانان د نظر زور نه دے

سائل د سترګو او نظیر په پیمانو څکلی دی
سائل ولاړ په میخانو کبے دے میخور نه دے

سندرہ

مونیرِ خو پکنسے کلہ کلہ تش مازیگرے کوؤ

نورِ خو پینسور

گل گل پینسور

پینسور ستاسو دے جاناہ

ژوندِ خو پکنسے تاسو کوئے مونیرِ خو تماشے کوؤ

نورِ خو پینسور

گل گل پینسور

پینسور ستاسو دے جاناہ

مونیرہ ہر ارمان پہ خندا راوړو پہ ژړا ئے وړو

تاسو پہ قدم قدم کنسے اوریژوئے خپل ارمان

مونیرہ مراوی مروای بانرہ مراوے سترکے بیرتہ خو

تاسو پہ رنکونو کنسے خمار خمار کړئے گل ارمان

مونیرِ خو دعا تاسو تہ کوؤ خان تہ نسیرے کوؤ

جانہ پینسور

گل گل پینسور

پینسور ستاسو دے جاناہ

تاسو سوداگانے اوکئے مونږ سودايان اوگرځو
تاسو په ځان لوبې اوکئے مونږه په ځان هر ظلم
تاسو په هر گل اوکئے الوت د لولکو په شان
مونږ اوکړو په زړه ظلم په ځان او په نظر ظلم
تاسو يې پخپله قيصه مونږ ستاسو قيصه کوو

نور خو پېښور
گل گل پېښور
پېښور ستاسو دے جانانه

تاسو د سائل هرے سندرے ته فطرت بښئ
مونږ له د سائل سندرے تل ټکوروی زړونه
تاسو مونږ ته اوبکې بښئ نول د محبت بښئ
مونږ نه ستاسو غله کاته غلے سترگې تښتوی زړونه
تاسو کوئ سېل مونږ تلوسے او وسوسے کوو

نور خو پېښور
گل گل پېښور
پېښور ستاسو دے جانانه

هر زره چه پيدا شي يو ارمان د خان سره راوړي
خيال د خپلې خوښۍ د جانان د خان سره راوړي

زه لکه يواځې گل د زره په دشت اوچيرمه
سترگو ته د وايه چه باران د خان سره راوړي

خدايه دا په دې باب کيسې د خه فلسفه ايسې ده
مينه چه پيدا شي نو هجران د خان سره راوړي

ماله چه راځي اوښکې ئې وي په ښږو خوړندې
ستوري د اسمان ماه تابان د خان سره راوړي

راغلم خو چه خان ته کورم خان راسره نشته دې
خوک به د جانان د کوره خان د خان سره راوړي

پټ چه م د سترگو نه جهان کړي د جهان تئيرې
ستا سترگې يو نوې شان جهان د خان سره راوړي

کله چه سائله خاموشي زره ډوبونکې شي
خوک خو وي چه شور د گلستان د خان سره راوړي

نغمه پیکه محفل غمژن وی چه جانان نه وی
گلونه اوچ شی چه اوبه نه وی باران نه وی

د ژوند مطلب خه وی معنی د احساساتو خه وی
د چا په زړه کنیه چه حسرت نه وی ارمان نه وی

د گل د غیر او د ازغی د سوی نه نه وی خبر
چه ئه پرهر په سینه وینه په گریوان نه وی

چه سر په تن ساتی په لاس کنیه ئه پریکړه نه وره
د یار دیدن داسه اسان داسه ارزان نه وی

مینه د داغ او د لمن فلسفه نه پیژنی
د مئینانو قبیله او خاندان نه وی

خوله خوله شمه د ډیره حیرانیه نه ورته
چه ائینه د حسن کوری او حیران نه وی

زه او جانان دغسه شپه د دیدن شپه نه کېو
چه مو په مړو بڼو د اوبکو چراغان نه وی

زنخیر د مینه لیدنه نه شی په نظر نه راځی
سره بندی وی که زندان وی که زندان نه وی

ته د جانان په ځای په ځان باندې خبره کوه
سائله چرته چه جانان وی هلته ځان نه وی

سزا

اوس زه يواځه یمه
اکثر يواځه یمه
په ډیره کنړه کښه هم
اکثر يواځه یمه
او چه يواځه یمه
نو په يواځه کښه زما د زړه نه
ماته يو خور غوندې اواز راځي
په دې اواز کښه ماته
يوه خوره غوندې خبره کيږي
خبره دا وي چه ته مينه او که
سزا د مينې او خوره
چه د ژوندون په معنی
او په مفهوم پوهه شه
زه چه د مينې نه د ډک زړگي نه
قيصه د مينې واوړم
خدایکو چه اور پيرم او بوکنيږم
دلته خو هر حسن په لويې بازار کښه ناست فنکار دې
چرته کښه جال جوړوي دام جوړوي
که چرته گير شمه په جال او په دام
زما د زړه نه بل اواز راشي
چه څه ازاد شوې څه ازاد اوگر څه
د ازادۍ دغه بې کيفه سزا
د ځان د پاره غنيمت او کنړه
او زه يواځه شمه
او سزاوړه زندگي تيروؤم

تا وئیل چه مینه به کوو خو پستنه مینه
ما وئیل چه ستا د خوب او خیاله هم درنه مینه
زۀ چه پکنیۀ تا د خان په خائے وینم تۀ ما وینے
یو بل ته به داسے مخامخ کرو ائینه مینه
ساه هم چه جانانه بے دا ستا د یاده اخلمه
دا به مینه نۀ وی دا به وی جانانه نۀ مینه
بے د مینے ژوند خۀ بے ایمانه ژوند وی ورک د شی
سر کۀ د د کور په خازره هم لگی منه مینه
تام د زرگی په پرهرونو کبے کرلے وه
تام کړه د زرۀ په پرهرونو زرغونه مینه
ماته سرے لمبے شوے سرے لمبے ژے زماشونپ ے کړے
تا په داسے سرو شونډو کبے را کړه پیمانه مینه
کله خان ته کورم کله تا ته حیرائے ورے
ماته د خۀ داسے حقیقت کړه افسانه مینه
اود رسی دواړو جهانونو ته د اورسی
خۀ چه کړو په غبرگو اوازونو ترانه مینه

ساه اخلی سائل د نوی نوی کیفیت سره

ورکړی په رښتیا انسان له نوے زمانه مینه

الفت داسے لوگے دے چہ لوگیری لیدے نہ شی
دا اور خہ داسے اور دے چہ بلیری لیدے نہ شی

جانان م د خوشبو هسے د خپل وجود قایل کری
پہ خوا کبے م تاویری راتاویری لیدے نہ شی

هر گل راتہ د هغو سترگو هغو شونہو وائی
دا شوک پکنے پہ کوم هنر گدیری لیدے نہ شی

دا ستا اوبسکے زما او زما ستا د سترگو خاخی
باران دے چہ پہ هر طرف وریری لیدے نہ شی

قربان د محبت د جدائی د بے وسئی نہ
زرگے به د د ډیر ډرده ترقیری لیدے نہ شی

محفل دے د حسینو تبصره په شاعرئ ده
سائل چرته غزل وائی غیری لیدے نہ شی

سترگے دِهر چاله پیغام جدا جدا ورکوی
خولاریوه ورکوی زدکړه د رښتیا ورکوی

ژوند ته مفهوم ورکوی زړونو ته معنی ورکوی
څوک چه جانان هم لری گل هم په خدا ورکوی

د تبسم نه د خالونو د لَوگے محبوبے
زما د سوی زرۀ داغونو ته رنږا ورکوی

په داسے حال کیسے هم ستا غم له خنږه سترگه کوؤم
چه م په غیر کسے قتل شوے جذبے سا ورکوی

زرۀ م نادان سہی خو دومره خونادان هم نہ دے
چه د ربا په ثوابونو کسے گناه ورکوی

مونږه غلامانے هم د زړونو مقدسے گنږو
دلته چه څوک ورکوی زرۀ چاته په غلا ورکوی

دا سودایان نہ دی دا نوی سوداگر خلک دی
چه سوداگانے سودایانو له نسیا ورکوی

د رومبني دیدن په ترنده لمحو کسے
س_____ا نل

تحفه جانان ته د مئين زرگي درزا ورکوي

دا زه سپورمئې په غير کيسه واخسته
که زندگي په غير کيسه واخسته

شهکار د خدائې په غير کيسه واخستم
ما وې که خدائې په غير کيسه واخسته

ستا د خوانئې د ټاله پريوتمه
خپله خوانئې په غير کيسه واخسته

لکه رنډام په تيرو پسې وړي
داسې سيلئې په غير کيسه واخسته

ستا دلبري م په ژوندون خوره شوه
ستا دلدارئې په غير کيسه واخسته

پہ خولہ سندرہ شوہ ژرا د سائل
یوے سلکئی پہ غیر کبے واخستمہ

احساس

وؤ د بلا مودے نہ
ما پہ خپل ذہن کبے ہر خیال پہ زولنو تیرے
حکے چہ ستا د محبت حادثہ
خدائے خبر ولے خو ما خپلہ راہنما کنرلہ
خو تا ہم دغو زولنو تہ زما
خو نورے نوے جرندهے واچولے
اوس دغه خپلے زولنئے چہ کلہ ہم شرنکوؤم
زرئے د دے ویرے نہ
پہ خولہ لاسونہ کیدم
وایمہ ہسے نہ چہ تہ رسوا شے
او پہ الفت د خلکو

هغه کلڪ شوے ایمان
او کلڪه شوے پښتو
ټڪنڙے نه شی ملامتہ نه شی

دا اونسکے او دا وینے راتولے کٺ سمبال ئے کہ
خیال ئے کہ د ژوند د ملالئی د جبین خال ئے کہ

دا ستا په سینہ لونگین درے دے کٺ خلور لږه
دا اوده خیالونه پکښے اوڅنگوه ټال ئے کہ

خان کہ ادم خان زرہ لکه غږ د ادم خان رباب
دورے د "درخو" د خاله خنډ وهه مشال ئے کہ

دا نمناک بانږه په ژړا وړان مخونه وړانے خولے
جوړ ئے کہ تصویر ئے کہ جلال ئے کہ جمال ئے کہ

ټول عمر له خوند حیرانی نه کوی په سترگو کښے
غم مه کوه څوک به ئے جواب اوکړی سوال ئے کہ

بس کہ سیپارے د خیل زوال پہ ژرا مہ وایه
نر شه نارینه سترگے ور واروه کمال ئے که

غواړی د دے لارو دے کوڅو نه بے ننکی وینځل
نه کیږی په مړو اوبسکو باران د پشکال ئے که

SAMSOOR.COM

ازغی

هغه زما په زرۀ کښے
د نا مفهومو لیونو کیفیتونو گلاب
او غوروی
بیائے په پانړو لولکئ د نظر
او بڼوروی
زما د هر کیفیت رنگ چه سوزی
هغه پرے خان مشغولوی
هغه پرے لوبے کوی
دا لوبے نه راحی د لفظ د ائینے په روح کښے
کله ترے درد پیدا شی
کله ترے نعرے پیدا شی
درد چه خبرے کوی
مونږ ورته سندرے وایو
سندرے خه وی خود ورک جانان په یاد کښے چنۍ
چنۍ سورے خه وی
خوک خه پوهیږی
لکه په خپلو پرهرونو کښے ازغی لټول

هغه زما په شان زما د زړه نه مه اوباسئ
زما قاتل جانان زما د زړه نه مه اوباسئ

لوئی د ستاسو مبارک شی ما وړو که پرېږدئ
زما د زړه نادان زما د زړه نه مه اوباسئ

په خونړو لارو چه خم جانان له خی راسره
په ما مئین ارمان زما د زړه نه مه اوباسئ

زړه چاؤد د دشته دی تنها شعور ور کیږی پکښه
د لیونتوب پیریان زما د زړه نه مه اوباسئ

زړه به د حورو او غلمانو پکښه اونه لږی
د د د دنیا خوبان زما د زړه نه مه اوباسئ

د ژوند فکرونه دی که غوڅ غوڅ د جانان غمونه
دا لیونی یاران زما د زړه نه مه اوباسئ

زړه وی اباد د سائل تل په وړیدونکو سترگو
دا سترگه دا باران زما د زړه نه مه اوباسئ

احترام

اے د مشرق او د مغرب د شودر خیلو بچو
د دے دنیا تجربه کاه کبے د نصیب جوارئے
تاسو بائیلی یئے
او خار موشم بائیلی خلک
وی غلامان او غلامان د ازادئے خوبونه
چه کله هم اووینی
د دے دنیا همه غتان وارثان
ورته په خوا کبے دلان پیدا کړی غله پیدا کړی
هغوئی د دوئی په کوټو
دوئی له د سترگو ککئی
داسے نوکارے کړی زخمی زخمی کړی
چه دوباره د داسے خوب د لیدو
ارمان په سترگو کبے را اونه نغاری
داسے زرکونه کاله
هغوئی لکونه حله
زمونږ د سترگو نه خوبونه وری
خوژوند خوژوند وی او د ژوند غوندے کافر په زرّه کبے
رحم هم نه وی او زمونږ نه تقاضے هم کوی

چه مونږ د مرگ په خولۀ كښه
د ژوند وړۀ غوندۀ سودا په سر كښه هم اولرو
داسۀ سودا چه مونږ د خپلۀ غلامئ ژوند ته ژوندی اولری
او په نوكارو او زخمی ككو كښه
چرتۀ وړوكۀ او غل شوۀ غوندۀ خوب اولرو
مونږ د مغرب او د مشرق د شودر خیلو بچی
اوس هم په خپلو سترگو
كښه خۀ خوبونه لرو
خو دا خوبونه كۀ هر خو زمونږ په سترگو كښه دی
زمونږ خوبونه نۀ دی
سترگۀ زمونږ دی خو خوبونه ئۀ پردی پردی دی
نواۀ د مشرق او د مغرب د شودر خیلو بچو
هغه شلمه صدئ
وه د ظلمونو د زغملو صدئ
هغه صدئ تیره شوه
د یوویشتمۀ صدئ څلور پنځۀ کاله نور هم تیر شو
دا صدئ صرف د ظلمونو د زغملو نۀ ده
د دۀ صدئ عظمت كښه نوۀ گستاخی پیدا شوه
د دۀ صدئ گستاخئ
نوۀ بچۀ د غرور اوزیروؤ
د دۀ ظلمونه اوس زمونږ نه ناکام هم غواړی
د دۀ ظلمونه اوس زمونږ نه احترام هم غواړی

منم چه هر پښتون ستائيلے شی کمال د پښتو
خو هر پښتون پټوی سترگے په زوال د پښتو

مونږه به ویر کوو تر کومے کال په کال د پښتو
مونږ به تر کومے زاړه هر کال په زوال د پښتو

پښتون به هیچرے ازاد د غلامے نه نه شی
خو چه د ژوند په لاره یو نه سی مشال د پښتو

سوال به کوی سر تور به گرخی په پردو کوخو کښے
خو چه راخستے پښتون نه وی توره ډال د پښتو

ته به ترے خو خټے په ژبه خټیدونکے وښے
په خپل پرهر کښے د کښینسودو دسمال د پښتو

داسے د ولے دا پښتو ژبه فقیره کړله
ته خو جلال وے د پښتو ته وے جمال د پښتو

خواره قسمته خه فال گرو ته د کینولو
خدایه د کوم پښتون په سر اونیسو فال د پښتو

هر چا د خپل حسن يوسف بازار ته اورسوؤ
خدايه په دومره قام كښه چاته او كړو سوال د پښتو

زمونږ په فن به وي تر خو خواره غمژن رنگونه
مونږ به په خپل فن كښه تر خو كوؤ ملال د پښتو

چه خائى د خپل وطن پخپله مدرسه كښه نه شوه
په داسه حال كښه به خه رنكې ښه شى حال د پښتو

هر چا په سر د پښتو نورى نورى ژبه زده كړه
خو پيدا شوى پكښه كم نمك حلال د پښتو

مونږه بائيللو جوار كړو تل بايلات كړه دى
مونږه سرتور سر له راوړه نه دى شال د پښتو

پراته لرونه ئې په هر پړاؤ كښه پروكى پروكى
مونږ په خيالونو كښه خاڼكلې تل په ټال د پښتو

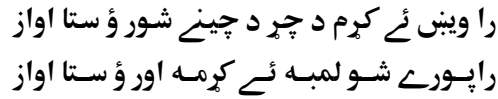
ورپسې كورى هديرى دا ليونى شاعران
پښتون په لوى لاس دفن كړه دى جنجال د پښتو

وخت را روان دى چه دا ژبه به د ژوند ژبه وي
كرانه سائله ټول خوبونه كړه سمبال د پښتو

اوبڻڪي چہ پيدا وے د رشتياؤ نہ رشتيا ئے وے
تلے پہ مخ زما خوشتا د مخ د گل ثنائے وے
عشق وؤ دا کۄ نورہ تماشہ وہ پوهيدو پرے نہ
هر خۄ چہ بہ وے زمونږہ زرونو پہ درزا ئے وے
خان پرے کہ تالا خوشترگے تيتے د الفت نہ کړے
ماتہ چہ بہ کلہ زرۄ لہ دردہ وے نو دا ئے وے
مړے هر سحر هر مازيگر دے بے جانانہ ژوند
ژوند خو تر هغے وؤ چہ د مينے د گناہ ئے وے
تور کۄ ئے خالونہ وؤ کۄ زلفے وے کۄ سترگے وے
تور بہ وؤ دا هر خۄ خوشندرے د رنږا ئے وے
قيد وؤ خوشنکار ئے ازاد ئے لہ پہ نغمو کوؤ
عشق چہ هر خۄ وے د زنجيرونو پہ شرنکا ئے وے
زۄ خۄ سوزونکو تماشو لہ پيدا شوے يم
اور شو پسرلے چہ ستا د شونډو د خدا ئے وے
ستا معصومو سترگو چہ بہ واخستم پہ غيږہ کبے
هر خۄ چہ ئے وے ماتہ د مينے د گناہ ئے وے

ډکۄ وہ دنيا وؤ پہ هر خوا د خدائے بلا بڼکلی
ما سائل چہ زرۄ تہ وے د کوم بڼکلی نو ستا ئے وے

دے دے دنیا دے سر نہ ترہے سرہ پورے
جانانہ ستاد حسن پہ شان خور و ستاواز

زما ئے پہ پاکئے کړه درگ نه وينه وچه
خون خور وُستا اواز او که ميخور وُستا اواز

خنجر شہ زما زردہ ئے پراتے پراتے یورہ
کہ بیرتہ ئے راہول داسے تکور و ستا اواز

د سرووینو ګوټونه چه د خولې نه غورزومه
راکړې د پې پامه دومره زور وړستا اواز

وؤ درد پکبے د ژوند سوز د شپیلے د غریدو
چه کوم طرف ته تلمه لور په لور وؤ ستا اواز

سائل وُد خیل خورزِرہٗ پہ پرہر پورے
نی—————ولے

ژوندون ئے وُ الزام وُ کُ پیغور وُ ستا اواز

○

لکه د درد د تیره خړیکے د پرهره خیرم
د غوڅو شونډو نه ورتنه ورتنه سندرہ خیرم

د ژوند ارمان شوم د ماضی د غیرے والو تمه
د مستقبل جانان له حُم اسمان ته بره خیرم

په خپلو وینو کېښه ټول عمر تلیدلې یمه
لکه لمبه یمه اکثر د خپله سره خيژم
بې قراری م سمندر هسه په حائې ولاړه
لکه لوگې د خپل قرار د سمندر خيژم

لیونې مینه بې گودره لاهو کړې یمه
دا چه ډوبیرمه په دے چه بې گودره خيژم

دا چه م نور عالم ښار پار د زلزلو نه کوی
د ملاکنډ د غر اواز یم د خیبره خيژم

د پښتونخوا د مخ خالونه به بخرکی کړمه
ورته شغله شغله د خپل اسمان د نمره خيژم

ملالئ بیا راشه ټپه ئې که د ژوند په نامه
زخمی به یم خویو پښتون غر له سنگره خيژم

دا د خبرو نه اوباسمه رشتیا خبرې
دا چه بې واره په یوه یوه خبره خيژم

حُمه ارمان د نارنج کلي د میلې ریښوؤم
په موده پس کابل ته بیا د پېښوره خيژم

ده د سائل د هنر دا ادا د نوى جهان
راحم منظر ته د بائيلات د پس منظره خيژم

د مينه خياله ما د ژوند سحر ته اورسوه
ارمانه مام د جانان نظر ته اورسوه

احساسه ما زما د فكر د رڼا نه جوړ كه
مام د ژبې او قلم سنگر ته اورسوه

چه تماشې پكښې د دواړو جهانونو او كرم
ما مازيگر د پښتونخوا كودر ته اورسوه

د ملاكنډ باده په ټول پښتون وطن والوخه
زما پيغام زما نه ورك دلبړ ته اورسوه

اسمانه اور پكښې شامل كه د جانان د نظر
دا د رنگونو ټال م هر يو غر ته اورسوه

موسم راواروه د اوبښكو باران مه بس كوه
دا پښتنه جذبې د ځلو كړه اورسوه

نوم د پښتون به د اسمانه په تندي ليكمه
سپوږمۍ ته اووايه خبره نمر ته اورسوه
كه پروكي پروكي دے راتول ئے كه او غوښه وركه
د فكر ټال م راروان اختر ته اورسوه

لكه د خيال د ليندې وټې يو تاؤ كړے غښه
زما اواز د ازادۍ ځيكر ته اورسوه

يه د خوبانو د جمال د پرورش وطنه
ما د جلال د تماشو منظر ته اورسوه

دے ارزوگانو خپلے ډيرے بے ارزئے ژړلي
دا در په در خلك د مينے در ته اورسوه

يه د هستۍ د مړوند خوبه شو كيرے غواړمه
ما د خپل كلي وطن شور و شر ته اورسوه

وركيدۍ نه غواړم پخپله خپل تصوير جوړؤم
ژبے زما، ما م د زيره زور ته اورسوه

پستونه عشقه زه ژوندے یم زه به تل ژوندے یم
دغه خبر د دنیا هغه سرته اورسوه

اوس زمونږ سترگے دی ږندے به نه شی مړے به نه شی
دا ډيوے هر چنار ته هر نېستر ته اورسوه

حالات زما نه نادانی او جنون دواړه غواړی
عقله سا تل د لیونتوب خطر ته اورسوه

چه اوم سیزی شمع په ژړا نه شی شاعر شم
په مخ چه ئے یوه اوشکه هم رانه شی شاعر شم

چه لے په لے کوڅه په کوڅه ټوله دنیا چاڼر کړم
چه ورک زرگے م هیچرته پیدا نه شی شاعر شم

د خدائے د لوبه دره چه هم تشه لپه راوړم
قبوله چه م دلته هم دعا نه شی شاعر شم

چه هر خواته سپرلے وی په خابو کلونه اوری
چه ماته پکښه یو کل په خندا نه شی شاعر شم

د ورځے خوزه ټوله ورځ تلرے یم مزدور یم
د شیے چه ستا د یاد غیر کښه خوب رانه شی شاعر شم

په ډیرو چغو هم م خاموشی ورماته نه کړه
چه سترگے ئے تصویر کړمه کویا نه شی شاعر شم

نن اووایی سبا به د وژلوله درځمه
وعده راسره وکړی خو رښتیا نه شی شاعر شم
حالات څه هنرور شی په خپل فکر م دوکه کړی
شپه تیره شی سبا شی خورنړا نه شی شاعر شم

څه زر زړه پخلا کړی چه سائل تره مرور
ش
جانان چه مرور شی نو پخلا نه شی شاعر شم

څه په لیونو لارو روان یواځه پاته شوم
رانغه په د لارو جانان یواځه پاته شوم
ستا د سپور وړ بل سایه م هم پاته په سر نه شوه
ستا د تصور په بیابان یواځه پاته شوم
گل گل پانږه پانږه م د ځانکې ځانکې توئے شوله
سم سیلنی سپیره کړم د خزان یواځه پاته شوم

ستا د ياد لښکرو هم په نيمه لار کښه پريښودم
مخه ته راتلونکي و طوفان يواځه پاته شوم

خدائيو که يوه اوښکه م پاته وي په سترگو کښه
څنگه به تره او غواړم باران يواځه پاته شوم

شپه شوه حادثو د ژوندانه راپورته او خنډل
ساه م په سينه ورکړه ارمان يواځه پاته شوم

اووئيل جانان چه سائل څوک ده او د کوم ځاي
ده

او دريدمه الق دلق او حيران يواځه پاته شوم

○

که م شوکير که م بيداره زندگي کړه ده
ما په قلاره به قراره زندگي کړه ده
جانان د فن هسه تراشم فن د جانان په شان
ما د جانان او فن دپاره زندگي کړه ده
لکه تسبيح د چا د تار د ثناء قيد کښه نه يم
ما لکه ساز و ته د تاره زندگي کړه ده
ژبه عظيمه قام عظيم وطن عظيم لرمه
زه هم عظيم يم که م خواره زندگي کړه ده
ما تل د خپله ځانه هم پته کړه دا خبره
ما کله به د انتظاره زندگي کړه ده

ستا د وریل د تصور سوری ته شوے نه یم
ما په سور نمر په لاره لاره زندگی کړے ده
چه ماته هیڅ نه وائی زه به ورته خه وایمه
ستا په تصویر کښے م حصاره زندگی کړے ده
چه تل م ستا د یاد ثنا کړے شونډے غوڅے غوڅے
ما خومره ډیره کنهکاره زندگی کړے ده
شبنم م نه کړے خپلے اوبکے ستا د شونډو په گل
ما په بهار کښے به بهاره زندگی کړے ده
مونږ د جانان د ظلم زړه هم ازار کړے نه دے
مونږه خه داسے به ازاره زندگی کړے ده

ستا د نظر خمار خمار کاسے په بله اوړی
خو په سائل د بے خماره زندگی
کړے ده

دا زر زر چه بدلیږی کیفیت خه وی جانانه
دا داغ چه م په زړه شی محبت خه وی جانانه

یا ټول جهان په زړه کښے وی یا زړه تنک په یو تن شی
رقیب خه وی جانانه رقابت خه وی جانانه

کټ سترگه فرشته شی نو دسترگو کار به خټه وی
په سترگو فرشتو کبسه شرارت خټه وی جانانه

چه ویشه نه دے تا د زرّه نه څنگه وینه خاڅی
کټ دا دعوه دروغ وی حقیقت خټه وی جانانه

دا خټه بے قراری وی چه پرے دوه زروڼه درزیږی
فطرت خټه وی جانانه اشارت خټه وی جانانه

سپرله دکومه راشی او د خټه دپاره راشی
کل خټه وی او د کل د شونډو ست خټه وی جانانه

دهجر او د وصل گل د مینه دوه معنه دی
دوزخ خټه وی جانانه او جنت خټه وی جانانه

اواز ازادول د تاره غواړی ادم خانه
خپل سر به څارول د داره غواړی ادم خانه

دا سترگه ټکورونه د درخو د سترگو غواړی
دا سترگه په دے غر کبسه لاره غواړی ادم خانه

را وینس به شی روحونه د دے لارد کاروانونو
یو خو تپے په لاره لاره غواړی ادم خانه

د تیرو هیرو پلونو نه کړدونه پاخول دی
د دشت ته به وتل د ښاره غواړی ادم خانه

دا عشق د دے چه سپرلی د ټول اولس دپاره غواړی
خو گل خو د جانان دپاره غواړی ادم خانه

دا ډیره خاموشی مونږه په پټه خوله مړه نه کړی
د گل په شان به چاودے زاره غواړی ادم خانه

حالاتو ته ساه ډوبه شوه خو مونږ ته ډوبه نه شوه
دا زړونه د خطر تراره غواړی ادم خانه

سائل د پښتونخوا هرے نغمے له ژبه
غواړی _____
خو دا گناه مړه نه بیداره غواړی ادم خانه

خومره سازونه په شپیلے کښه بندیوان پراته دی
خومره یادونه م په شونډو د ارمان پراته دی

خومره لفظونه دی چه زه پکسے اظهار کومه
خومره لفظونه م د ژبے اویزان پراته دی

مونږ د یو بل قسم وطن د کوه قاف بناپیری
زمونږ د خیال په سینو بل قسم دیوان پراته دی

زه د زمان او د مکان ترمنځه قتل شومه
یاران په غم کسے د زمان او د مکان پراته دی

مینه ئے نول شی نول ئے شی لکه د درد سمندر
خوک چه ترمنځه د یقین او د گمان پراته دی

زه چه هر چرته لار شم دے کوڅے له بیرته راحم
لا زنجیرونه م په پښو کسے د جانان پراته دی

خدائے خبر دلته م و بنځ کوم خوانی مرگے ارمان
په تس نس خلی وچ ډنډر کی د ریحان پراته دی

په دے کوڅه کسے نن سا ئل او جانان غبرک ژړلی
چه کانږی شکه پکسے ستوری د اسمان پراته دی

ستا د فراق د اور کلونه م په شمار کښه نه دی
خو به له تاژلې ما په کوم بهار کښه نه دی

خار د شم تا ته د حالاتو په باب خه اولیکم
اوس خو حالات هم د حالاتو په اختیار کښه نه دی

هره ښکالو به د په زړه د چرو لوبه کوی
داسه مزه هم د جانان په انتظار کښه نه دی

چه پکښه ته ئه ستا جمال پکښه سپرلی خوروی
داسه نور خه خه دی چه ستا په پری وار کښه نه دی

چه ستا د سترگو نه خوانه له غواړی نوے ادا
لا د فطرت رنگونه اوس هم په خمار کښه نه دی

که په قطار کښه شو دنیا به په ښائست پوهه کړی
خالونه ستا لکه د زانړو په قطار کښه نه دی

○
خال چہ دِ پہ داغ زرہ د ریدی کنسے خچیدلے وُ
هر گل پرے نشہ نشہ وُ تہول سپرلے پرے بیکلے وُ

ستا پہ انتظار کنسے او بیکہ او بیکہ وریدلے وُ
ستا نوم م د شمعے پہ شغلہ باندے لیکلے وُ

هر گل پرخہ پرخہ بیکاریدو سپرلی کمال کو وُ
ستا د غارے هار ئے د هر گل پہ مخ شیندلے وُ

ٲول ڪائنات رٲ نه وهه سٽا د تماشه نه ٲس
هر ڇيز ساه نيول ٲسه نيول ڊم خٽل ۋ

يو بغير د بل نه هميشه نشٽ وي نيمگري وي
ما ڇه تل احساس د انتظار ٲه اور نيول ۋ

دا د ڇا جمال ۋ ڇه دنيا ئي ائينه ڳر ٲه
دا د ڇا جمال ۋ د ڪوم ځايه خنديدل ۋ

هسه مو ساٽلي ٲرهرونه ٲه زر ڪونه ۋۋ
ژوند مو ٲڪبه سٽا د ليوني نظر ڪرل ۋ

ڊرڊم نن ٲه ځور زر ڪي ڪبه ځور ځور د شپيلئ ٲه دود
غله غله څريڪه څريڪه غوڄ غوڄ غريدل ۋ

ځور م ۋ جمال ٲه تصور جمال م نه ليڊو
دا فراق د چرته نه ٲه وصل ڪبه راغله ۋ

څومره د د مينه د غم اور بيدار ساٽل ۋۋم
خوب م ٲه ڇنڪل د خوب د ستر ڪو ٽسٽيدل ۋ

زر ۋ او ڪه ٲس سر به ئي هلته خامخا وهه
چرته ڇه سائل د ڪلو تخم ريڙول ۋ

رنگ م کړل په وینو د خیالونو تصویرونه
او م موندل نوے زمکے نوی اسمانونه
ستا یو تبسم زما یوے اوبکے جانانه
خو زره سوالونه کړه، خو زره جوابونه
نن په زلفو مۀ پاکوه اوبکے د خالونو
خوند نه کړی د ستورو په انکږ کېسے ماښامونه
هره ورځ م نوے تماشه ده جوړه کړے
هره ورځ م کپ کړه خپل غزل ته حسرتونه
تل مو سینگار کړی په دردونو پرهرونه
تل مو په دردونو کېسے ساتلی بهارونه
هر د هجر تړی له م شونډو ته کاسے کړے
ډوبے په شبنم کېسے م لوندے سترگے گلونه
مونږ چه کوم خوا وری جنازے د ارمانونو
هغه خوا وری د سازونو بارانونه

هر څو که د شمیر د حد نه وتی دی دا څلی
بل دی په هر څلی د سائل د زرۀ داغونه

اندیش ته

اندیشه ته شاعر ئے سترگور د زمانے ئے
زه هم د اولس سترگے زه نظر د زمانے يم
ته درد ئے ته نغمه ئے او ته خريکه د نغمه ئے
زه سوز او زه فرياد د زندگي د ترانے يم
ته پيرکے د ايرے ئے ته بشرکے د لمبے ئے
زه سوه لوغون يم سپيلنې لوکے لوکے يم
ته شور او ته استاذے د ژوندون د ميخانه ئے
زه مئے او زه سرور او زه ساقی د پيمانه يم
ته حسن ئے ته گل ئے ته غنچه ئے ته سپرلے ئے
زه اوبسکه د شبنم يم زه خندا د تماشے يم

زما او ستا د راک او د نغمے جذبه يوه ده
زما او ستا د ژوند د زره چاودون قيصه يوه ده

د ستا شعر په هر حال کبې زما د زره خبره
زما شعر په هر حال کبې د ستا د زره خبره
د ستا شعر د مينے اوبسکلا د زره خبره
زما شعر د خوږ ژوند د خندا د زره خبره
د ستا شعر د درمند د لالا د زره خبره
زما شعر د غر او د صحرا د زره خبره

د ستا شعر د ژوبل مسیحا د زرۀ خبره
زما شعر د ورونکی ناخدا د زرۀ خبره
ستا شعر د مئین نظر د غلا د زرۀ خبره
زما شعر د ښے خوانے ادا د زرۀ خبره
د ستا شعر د لوئے پستونخوا د زرۀ خبره
زما شعر د لوئے پستونخوا د زرۀ خبره
د ستا شعر د دے لوئے دنیا د زرۀ خبره
زما شعر د دے لوئے دنیا د زرۀ خبره

زما او ستا د کل او د ازغی تصور یو دے
زما او ستا د ژوند د سپرلی تصور یو دے

ته سترگو ته تور غواړے ته نظر ته رڼا غواړے
زه سترگو ته شوخ غواړم زه نظر ته ادا غواړم
ته حسن ته د رنگ او ته جبین ته خدا غواړے
زه حسن ته د وینے د خالونو کپا غواړم
ته ورک په ښاریه د ارمانونه لیونے ئے
زه ورک په ورشوگانو د حسرت بیابانے یم
ته درد ئے د شعور ته د احساس د زرگی سوے ئے
زه ژوند د مصور، روح د تصویر د نظارے یم

ته الوزے اسمان ته په وزرو د فکرونو
زه ناست یمه په زمکه کرکوؤم د ارمانونو

يادونه

ګرانه نظير خياله ډيره مينه...

خط د راغی د رهايی په هکله زمونږ اميدونه هم
هنه دی. کهېراوېره مه. خدائې به خير کړی.
انشأ الله دربه شم. د ټيليفون کوشش به کوم. د
حلوا خبره د هيڅ عجبېه نه ده. ستا فرمائيش په
سر سترگو.. خوشحاله په دې يم چه دغلته خير

خيريت دے. ژوندے يم هيڅ غم مۀ كوه.
ماركيت خۀ رنكے دے. دا يو خو يادونه م اوليكل
خو ځورئۀ څوك خو به پر خفه نۀ شي.
لږ په احتياط ئۀ پيش كۀ هسۀ خو ما د ځپ او
مينۀ په خاطر داسۀ او كړۀ خو بيا هم زما مقصد د
هيچا شان كسۀ كستاخي نۀ ده. ولۀ هغه د ځران
خبره چه:

د ځران زرگيه ټق چؤدلۀ بڼۀ ئۀ
خو چه خفه د خلكو زړونه نۀ شي

روړه ځرمي خو خدائۀ شته دومره نۀ ده. بس بڼۀ
د ځوزارۀ ژوند دے. البته كۀ بهر وتو نو ځرمي
به محسوس كوو. مونږ هم انتظار ځپلي يو خو
خۀ او كړو، بس په طمع اوسئۀ او مونږ هم كلك په
طمعۀ يو. باقي د وس خبره نۀ ده نو نورۀ
خبرۀ به سره مخامخ كوو، كۀ خيروي، هن
خط راليره خير دے.
ټولو ملگرو ته سلامونه.

ستا سائل

۱۹۸۱-۰۲-۱۲

ډي ائي خان جيل

نظير خيال

يه د سترگو تور، زره دسماله ، نظير خياله نن
اووايه يارانود ماركيټ ته د قيدي سلام
هغه وخت د نود سپرلي د غيرے شوکيدلے وم
زه د ديرو جيل ته د لمبوسره راغلي وم
ماته د ماركيټ يارانولر کتلي ووکنه
زه گل خنديدم هم پانړے پانړے ريژيدلے وم
ته هغه وخت نوے چه د دا تماشه کړے وے
تال د جدائي باند يواځے زنکيدلے وم
ورک شوليونے سائل قلاړه قلاړي شوله
چا چه څه وييل خوبه ئے خپله زه ترے تلے وم
دلته م سپرلے زره حواله کړو خزانونو ته
زه خوچه راتلم د پسرلو سره راغلي وم
هغلته هم هغه ليونے سپيره سائل ومه
دلته کبے هم هغه سوے لوه شان سائل يمه
هغلته م هم د زره ټوټے راغونډي نه کړلے
دلته هم ټوټے ټوټے زرگی ته ناست پاکل يمه

بيا هم د ماركيټ هغه خوړو ترخو يارانو ته
وايه نظير خياله د يو تير او هير قيدي سلام

مهردی

خیر کە زما نە کوی تپوس چە قیدی خنکە دە
یە نظیرە مە دە کە ژوند دە دە مهردی خنکە دە
هەنە صراحی چە پە خت خت تر شراب او خاخی
خور چە وی مدام پە خندا کل دە ریدی خنکە دە

لالون

غتمی غتمی سترگم او کاتە پکبسی وەرە وەرە
هەنسی اودە دە او کە نمر پر راختلە دە
لستە دە چەند نرو ئی تاؤ کەر دە کە نە دە لا
نن سبا پە کور دە کە تانرە تە تبتیدلە دە
هەنە پە لوکو کبسی کلە کلە چە بە الوتو
اوس هم پە هوا دە کە نە خپل کور تە راغلە دە
وینس ئی کە خوب کوی کە نە وی را پیدای ئی کە
بە ئی پە ژرا کە پس دە هەنە پە خندا ئی کە

اسلام موچی

شته کنە پە قد لکە دە سروی او پە رنک کلاب
هەنە دە ازغو ازغو نە ڤکە خوانی دنک کلاب
خلکو له شپیلنە جورئی کە خلکو تە پیی کوی
کار کوی کە یو بل تە هم هەنە شان قیصر کوی

گل او نظير

گل او نظير دواړه چه په جنگ وي په دوکان کښه
زه ئه تماشه کووم روژه وي او گرمي وي
کله کله شپه چه رونیروؤ درز او غوبل وي
يو خوا چمپاري گرمه او بل خوا تيلري وي
خه به لوبه گرمه وي خندا به وي نغمه به وي
خوا کښه چه م ناست دا نازولي ښاپيري وي

زورزمين

شوڅ او خندنه خندنه وچ کړکي کړکي بدن
هغه بيمار ئه خپله ختکه دے او چرته دے
هغه چه مارکيت ته راروان به په ټوپونوؤ
ناست دے په مارکيت کښه او کنه اوتے کودرته دے

احسان الله

ستا خندا او ستا ټپه کوټه د منزري بابا
هغه په جانان پسے ژړا د سيف الله ژړا
نه به م ته هير شه نه هغه نه هغه شپه هيره
هغه د لاسونو پړقول او لیونئ کپا

وړو كې شیر علی زما كشر وړوړ

هغه چه یو وړخ تر نه پبالئ مار كیت كسے ماتے شوے
خلكو چه لاس پړق وهل او تا ورته كنخل كول
هغه شرم كیر شیر علی اوس هم چرته شته كنه
چا چه به مار كیت كسے د تنزری غوندے تلل كول

بنړیا

دلته یو بنړیا و په خوره خوله به ئے خوړل كول
دلته ئے مار كیت كسے د لرگو ټال لگولے و
مړ دے كے ژوند دے د مار كیت چكروهي كنه
درے كزه سلام ئے ماته جیل ته رالېږلے و
خلك خه هوبنېار دی د قیدیانو یاری نه كوی
خلك د بے دره چنكړیانو یاری نه كوی
یه ساده سائله په چټی اتھ انے لگی
خان كے ناغرضه اخر خه په بهانے لگی

وخت به راشی بنه مضبوطه غاړه به ملاؤ كړو

پوخ به د اومو بانو د وریژو نه پولاولو كړو

وايه قيصے بنے دی خو د زړه علاج پر نه كیږی
ستا په مزدورئ كلی بند كیږی تاج پر نه كیږی
هسے نه چه دا لوړه خوانی درنه رابسته شی
ستا د چنغله پاپئ د مینے درته لته شی
دا د د سور وخت دے نشه كیږه اوده كیږه مه
كار كوه، ماښام كورته په منډه خه اودرېږه مه

حبیب کل نمبر ۱

پلار د لالون خنگہ دے او یار د سائل خنگہ دے
ستا حبیب کل خنگہ دے زما حبیب کل خنگہ دے
دومرہ ورتہ وایہ چہ سائل درتہ سلام کوی
پس دیو سلام نہ درتہ دارنگے کلام کوی
بسکے چہ وی باران اوستا دوکان پکبے راو خاخی
تہ پہ خان اختہ شے مونیر پہ چرت تپے کوو پکبے
شور دیونو مارکیٹ پہ مخہ راا خستے وی
وریزے پہ اور باند وی لاسونہ پرقوو پکبے
ستا حبیب کل یار چہ راتہ علی او خوار خوار کوری
مونیر پوتی دیو او بل د مخے تختوؤ پکبے
دے وی دننہ ناست مونیر ورتہ ست قدرے ہم نہ کوو
دا د پتیلو سرونہ شرنگ شرنگ تنکوو پکبے

دغہ پروگرام بہ خامخا کوو چہ درشمہ
دیرہ لرے نہ دہ یارہ زر بہ دربھر شمه

حبیب کل نمبر ۲

گرا نہ نظیر خیالہ نمبر دو حبیب کل خنگہ دے
زیات دے پہ پلنو کہ پہ اور دو حبیب کل خنگہ دے

خهٔ مقدمو خوار كهٔ او خهٔ د داؤد خان وادهٔ
خلاص كړى د ايمانہ سرے نن سبا دے گران وادهٔ
دغه خهٔ كے دغه كياره باره پر هم تيره شوه
لوبه شپه د ژمى ناقلاړه پر هم تيره شوه
اورے شولو اوس د په دوكان كېسے منزړے كوى
خان ته د كنځل كوى دوكان ته د ښيرے كوى
يا د كوى خوب يا په مار كېټ كېسے د چكر وهى
خوك ئے كهٔ په سر وهى نودے د ئے په ښكر وهى
او فلانيه او فلانيه برے كړے هر وخته
ډنډے ختے سخا چقرے خړے لړے هر وخته
زه وم بدقسمته چه شريك ئے په ښادئى نهٔ شوم
زه جنجى د خپل داؤد وراره د سرے ډولئے نهٔ شوم

كاش چه داؤد خان په سور پالنگ باند ختله وے
يو بازو د كټ ئے سائل هم په لاس نيولے وے
نهٔ وه په قسمت كېسے د سائل دا خوشحالي وايه
وايه حبيب گل ته م بيا بيا مباركى وايه

ابراهيم

تله ئے د كوټر هسے پاپئے ئے د تنزرى دى
سترگے ئے د باز هسے ويښته ئے د كډورى دى

مونج پیڑنی، خوب پیڑنی کور او دوکان پیڑنی
مور پیڑنی، پلار پیڑنی صرف یو خان پیڑنی
ضد ئے د خانانو چل او ول ئے د ساریانو دے
ہم خپلہ بابا دے ہم ئے خوئی د ماشومانو دے
نشتہ پہ مارکیٹ کبے شوک ددہ پہ شان بیک بیک
دے او پلار ئے تک پہ تک او دے اوزوی ئے تک پہ تک
تولہ دنیا کی ددہ یو خو بسکی پتوان دی
دغہ ئے کلونہ د ژوندون د گلستان دی
نہ خاندی چہ خاندی تہ بہ وائے چرتہ دزے وی
چتے دے خودا ئے دمستی او خوانی ورخے دی

ژوند دے، کرے لازے، دے روان پر پہ اٹکل دے
بسکاری سم سرے خولر پہ زرہ باندے درغل دے

تصویر

تہ ئے منے او کہ نہ
خوما تہ ستا روح بے قرارہ یو او از کرے و
ماتہ ئے وے سائلہ
درتہ یوہ پتہ خبرہ کوؤم
ما د حالاتو نہ تخلیق کہ
او تصویر م کہ
بے قرار ئے سترے کرم
کہ چرتہ ستا د فن پہ غیرہ کنسے قرار او موم
تہ ما تخلیق کرے او تصویر م کرے
او د خپل زرہ پہ دیوالہ پورے م خورند کرے
داسے تخلیق داسے تصویر م کرے
چہ اوس تصویر نہ ئے خبرے کوے
خودغہ ستا تصویر
زما تخلیق د خان سرہ ورے
کہ نہ دا ماتہ پریردے
دا فیصلہ اوس ستا خوبئے او ستا معیار تہ پریردم

پښتون

وخته پروڼ كۀ تا وېشله كۀ وژلے پښتون
نن ئے منے كۀ نه منے خو زيريدلے پښتون
ټول به لوۀ نه كړي دا همه جهان به سترے شي پرے
مونږه خۀ داسے په هر غر او سم كرلے پښتون
هغه تختئې چه پرے ليك شوي د نړئې قامونه
پكښے په سرو وينو په زور دے ځان ليكلے پښتون
منم چه بام ته د شعور به رسيدلے نه وي
خو هم په دغے پورئې خو پاټكي ختلے پښتون
وي به نالوستے خو دا چا ته چه نالوستے ښكاري
دغے لوستلو خلكو هم نه دے لوستلے پښتون

وینو ئے شونڊے کواھئی لہ د تاریخ سرے کپری
لکہ د گل پہ خپل پرھر کبے خندیدلے پښتون
نمر د مرام به ئے تندے پہ پلوشو اووینځی
خان د سرو وینو په سیلاب کبے رانیولے پښتون
حالاتوڅه په بے دردئی کھ په مخ مخ نوکارے
ولے په داسے حال کبے هم دے بلا ښکلے پښتون
د غیریت پردے شلوی لکه فنکار په هنر
د پردی کلی نه خپل کلی ته راغلے پښتون
په خپلو سترگو کبے ئے بلے دی اوس خپلے ډیوے
پخپلو سترگو دے پردی عالم لیدلے پښتون
پښتون په خپلو لاسو، خپلو متو، خپلو ګوتو
لکه د سوال قطره پردی اور ته نیولے پښتون
پښتون پښتون دے خپله خاوره خپل وطن ئے نه خوری
دا خو څو خپلو په پردو خلکو خورلے پښتون
چه پریوزی یو سر وی چه پاڅی وی زرھا سرونه
داسے پریوتے پښتون داسے پاڅیدلے پښتون
دنیا د ده تماشے کړے، ده دنیا تماشے
په دے دنیا پورے دنیا ده خندولے پښتون

په هر حالت کښه ئه لرله په سرتاج د وطن
په هر حالت کښه د عظمت دولت لرله پښتون
د خوشحال خان د ننگ او پټ د مستو مئيو خمار
د باچا خان د تصور په کنډول خکله پښتون
ورته د هر دور تاريخ څومره درانه کتلي
دنيا په څومره سپکو کانړوؤ تلله پښتون
پښتون زمره و دا زمره پردو وژله نه شو
که ورته خپلو نه و باند په بند تړله پښتون
څنگ ته د هر بازاره خپل سر سلامت راوړه
خپله انا لکه جانان نيازبين ساتله پښتون
هغوئي په پټو کښه د لاس شو که بايلله پښتون
مونږ د خپل لاس پټو کښه اوښودو کټله پښتون
هغوئي نمره کړه ورک شو، مونږ و خبردار موجود د
هغه مغرور پښتون د، هغه نازولې پښتون
پرون ئه و، نن ئه هم شته، سبا به هم اولري
که ژریدله، دریدله، تزییدله پښتون

د پردې شاته دې په خوله ئه پروت دې لاس
سائله

پخپل وطن کيسے ورک دے، نه دے چرته تلے پښتون

خو به د زړه درزا په “لے” ستا د سلکو شمارم
تر خو به ګوتے په مثال د لیونو شمارم

ته به خپل وران خالونه خو په ائینه کيسے شمارم
زه به خو ستا اوبکے په څوکو د بنږو شمارم
زه د ژوند خیال، لکه چه قید یم ازادی غواړمه
د زونو په شرنګ، شرنګ شرنګ ستا د بنگړو شمارم
زه او جانان اوشوے مودے چه د یو بله ورک یو
سحر مابښام د پیلټانه د ورځو شیو شمارم
ګرځمه زه هم د وطن په سیل راوتے یمه
سوی ګلونه د وطن د ګلدرو شمارم
د شونډو پانږے م شی پانږے د خزان والوزی
پانږے چه زه د خپل تاریخ د سپارو شمارم
نظرم رپی په نظر کيسے م جنډے اورپی
بتکی چه زه د خپلو لویو استانو شمارم
د بیت نیکه دعا قبوله شوه، رشتیا نه شوله
تش تش سرونه د بائلو پښتنو شمارم

نمر ته په طمع د سائل د خپل جانان د

دین

هره شپه ستوری د اسمان په کنارو شمارم

ټل 2005/3/28

ټرون

د ډاکټر صابر په نوم

مونږه بایلونکی خلک، مونږه ځان گټوونکی خلک

مونږه به یو تلونکی خلک، مونږ به یو راتلونکی خلک

مونڙه ڪه نه ٿو هم نونو به، مونڙ به چري نه مرو
مونڙه د زرونو په ائنگر ڪنڙي اوسيدونكي خلڪ

مونڙ به په مرگ هم د خپل ورک جنت دعوه پري نه ږدو
مونڙه د خپل ژوند د جنت نه راشيدونكي خلڪ
مونڙ به د ژوند د پاره نوي تماشه جوړو
مونڙه د دارونو په سرونو ګډيدونكي خلڪ

مونڙه د عمل د روايت د امانت ليوني
مونڙه د غرونو سره تل تل جنګيدونكي خلڪ

مونڙه د زمونږ د الفتونو ياران مړه نه ګڼي
مونڙه د مرگ نه پس واپس راز پريدونكي خلڪ

په مونڙ زمونږ غم خاموشي راپيرزو ڪري نه ده
مونڙه ګويانه خلڪ مونږه غريډونكي خلڪ

مونڙه يو چه وړان ګرو زرونه، مونږه يو چه راجور ګرو زرونه
مونږه وړانوونكي خلڪ، مونږه جوړونكي خلڪ

په د هنر هر علامت تصوير ڪوو د ژوندون
مونږه د زلفو په ٽالونو زنگيدونكي خلڪ

مونڊر د “درخو” په بنډو تيرويږي بڼلي زړونه
مونډر د ادم د رباب سوز کښه سوزيدونکي خلک

په ژوند هم رنگ ویشي سائله رنډاگانه ویشي
د مرگه بس هم د رنډا او رنگ ویشوونکي خلک

څلورم اپريل ۲۰۰۷ - پيښور

SAMSOOR.COM

هر ڇو هم ڪه هيڻ چل د ژوندون ماله نه راته
د ژوند جنون م دا وچه مرگ خواله نه راته

بل هيڇا پيڙند نه شوع زما د "بخت" ڪر مه
بدبخته په هيڻ چل زما تر خياله نه راته

دا قام په ڪومه تله و د خپل تاريخ د ڪوره
لوئ قام و خود خپل مري ژرا له نه راته
مونږ ډډ ته مود د اوشوع چنه نه شود غرمونه
د خپل ديواله سور ته تر ديواله نه راته

شاند زما حسونه پردي شوي و زمانه
نن ستا د خولو بوئ ستا د دسماله نه راته

شغله م د شهيد زرڪي د داغه پورته نه شوع
پيغام چه ادير ته ستا د خاله نه راته

تاريخ خوما ته ستا په حقله بل خه وو ويلي
پنستون خو به خپل ڪور ته چر غلا له نه راته

ڪه ڏيرھ ورتھ ما د مستقبل سندرھ اووے
ماضي م نوکے چرخے کړے تر حاله نه راته

دا ښه شوه چه تا سترگه خه وئيلو ته کړے پورته
جواب راله راته ولے بے سواله نه راته

يخ پخ و د سائل د هنرونو تصويرونه
چه سترگوله ئے تاؤ ستا د جماله نه راته

۲۰۰۲/۱۱/۸

پېښور

"او دا گلزار دے"

او دا گلزار دے
د گلونو د خوبونو فنکار

د سرو لمبو لمبو ګلونو فنکار
د ژوند د سوو سوو زړونو فنکار
د لیونتوب د تصویرونو فنکار
د زرۀ په سر د پرهرونو فنکار
د پرهرونو د دردونو فنکار

او دا ګلزار دے

د پښتون د ارمانونو ګلزار
د پښتنو د انقلاب د ترانو ویونکے
د پښتنو د تیرو هیرو زمانو ویونکے
د پښتنو د لږزونکو افسانو ویونکے
د لیونو جذبو ویونکے لیونے ویونکے
د ژوند پرستو د نیمګړے افسانے ویونکے

او دا ګلزار دے

هم هغه ګلزار دے

زۀ به ئے نه پيژنم

تۀ به ئے نه پيژنم

او دا ګلزار دے

هم هغه ګلزار دے

د پښتنو د ترانو ویونکے
د پښتنو د تلوسو ترجمان

د پښتو د ارمانونو اواز
د پښتو د وسوسو ترجمان

اوس ئے د شونډو نه تارونه وتی
اوس چه خندا ورشی خندلے نه شی
اوس ئے د سترگو سمندر اوج شوے
اوس چه ژړا ورشی ژړلے نه شی
اوس ئے د ژبے سر تن اکرے پروت دے
اوس پرے د یار ثناء وئیلے نه شی
او دا گلزار دے

هم هغه گلزار دے

اوس ئے په زړه کښے د سندرے ارمان قید ساتلے
اوس پخپل زړه کښے د سندرو لیونځے کوترے
په پنځرو بندے ساتی
سحر ماښام ورته په تته ژبه

په غلی غلی اواز

نه اوريدونکی اواز

په رورو وائی چه بهر مه اوځی

بهر حالات ښه نه دی

بهر په کلی کښے په هر کوټ پیر کښے

پام کوئے یو نه یو قاتل ولاړ دے

بهر فضا کښے د بارودو بندکی ډزیږی

په ټول وطن كښې د بارودو بوئې دے

او دا گلزار دے

هم هغه گلزار دے

دائې دوكان كړې دے

خپل كاروبار له دوكان

په دے دوكان كښې نه تېله او نه باجا پرته وي

په دے دوكان كښې نه رباب نه سرينده پرته وي

په دے دوكان كښې كه سحر شي كه ماښام شي، شي د

دلته اواز قيدي وي، دلته كښې رياض نه كيږي

نو ته به وائې چه بيا دا دوكان دوكان د خه دے؟

په دے كښې خه خرڅيږي

نو په زما د جنون ډكه ليونيه اشنا

د پښتنو په ترانو مښينه

اوس ستا د مينې او د ژوند د ترانو ويونكې

ستا د ماضي او مستقبل د افسانو ويونكې

ستا د خور زړه د تلوسو ويونكې

ستا د ننگ پت او د غيرت د ولولو ويونكې

ستا د خوبونو او خيالونو د سندرو مجرم

په دے دوكان كښې اوس د هغو ليونو سندرو

رياضت نه كوي كباب خرڅوي

د دہ پہ شونڊو قتل شوے نغمے
او قتل شوو نغمو یخ لاشونہ
به دے تر خو پہ اوږو
د خان سره گرځوی
د دے نغمو دپاره
به د کفن دفن خه غم په کاروی
ولے کفن دفن له
خو هم سړی په کار احساس په کار دے
ولے په دے میدان خو
چه سړے هر خوا ته نظر اړوی
په هر طرف یو اديره لیدے شی
شپه راشی ورځ تیره شی
شپه تیره بیا سحر شی
خو د دے لوئیے اديرے په خوا کښے
څوک ژوندی خلق په نظر را نه شی
اخر د دغو قتل شوو نغمو
مړی به څوک ښخوی
او د زرگونو نغمو مړو له به
په دے پښتون وطن کښے
داسے د سرو سره تللے زمکه
بے حده گرانه زمکه څوک ورکوی
دغه فنکار د کرائے د دوکان

چہ نن کباب خرخوی
اود نغمو لاشونہ
پہ خیلو سترو اورو
سحر مانہام گرخوی
دے لہ بہ دومرہ بلا کرانہ زمکہ
اخر پہ خہ شی اخلی

۲۳ اگست ۲۰۰۷

پیشور

SAMSOOR.COM

د غزل خوب ته م د نوی ژوندون خیال راوړه
زما "درخو" چرته په سترگو کبے خو سوال راوړه

نن م والله بلا بلا په زړه را اووریدے
نن لکه غیروغشے راشه او وصال راوړه

کال پس انکار له راغے، راغے او په مخه لاړو
دام جانان ماله تحفه د نوی کال راوړه

داغ م د زړه د "ریدی" اونه کړے شغلے محبوبے
ته چه راحے نو خامخا په زنه خال راوړه

تا پرهر کړے زړه م اوس هم وینه نه بس کوی
د لویته کل د رسوا نه کړی دسمال راوړه

زما د خور سترگو دردونه پکبے نغستی یوسه
اور د جمال په اننگو کبے د جلال راوړه

پاتے ترستا د تصور تصویر نیمکړے نه شی
د خپل سائل د هنر گوتو له کمال راوړه

خه په هونبیارو لیونو سترگو د وړولم
نصیبه خه په خونړو سترگو د وړولم
نشه م داسه کړی چه کړی م تماشه تماشه
خه په نشو په تماشو سترگو د وړولم
پرهر پرهر په وینو سور به ئه نادان زړه
غشی تر دانکی په لیندو سترگو د وړولم
عشق د کوم ارمان خوانی درته رایاده کړمه
د پیغلو پیغلو په حلمو سترگو د وړولم
خوب به تر خنکه په خنکل د شوکیرو او کړمه
خه په بیدارو په اودو سترگو د وړولم
یه زما گران زما مئین زما دشمن زړه
چه ئه وژلم په هغو سترگو د وړولم
چه پکښې ځان ته کورم مات مات پکښې ځان وینمه
په ماتو ماتو ائینو سترگو د وړولم

اوس به سائل خوری تندکونه، چوے نه ته

زړه

په داسه ډکو پیمانو سترگو د وړولم